

kymiyhtymä

Sisältö

- 1 Tilitystä tiedotuksesta
- 2 Suomen suurin arkkisali ja yhtiön uusin hienopaperikone lunastaneet asetetut odotukset
- 10 Tuona päivänä hälytyssireenit ulisivat kaasuvaaran merkiksi
- 15 Järjestöjen näkökulmasta
- 16 Vuosisadan vaihteen Kymintehdas Hugo Simbergin kuvaamana
- 22 Erikoistumista hallinnon alueella tapahtunut vuosi vuodelta enemmän (johtaja L. Räihän haastattelu)
- 24 Salon tehtaalla vilkasta yhteistoimintaa
- 26 Tästä puhutaan
- 28 Päämääräni oli Mayrhofen Tirolissa
- 30 Tiedotussopimuksesta myönteisiä kokemuksia
- 32 Opintokerhotoimintaa aiotaan tehostaa
- 34 Meitä on joka lähtöön, sanoi palopäällikkö Pentti Nieminen
- 37 Vastuunalaista ja jännittävää on paperikoneenhoitajan työ
- 38 Metsänhoitaja Gunnar Anderssonille Tapion kultainen merkki
- 39 Pitkäaikaisesti palvelleita Merkkipäiviä

Kansikuva:

Hugo Simberg: Kymintehtaan vesivoimalaitos helmikuussa 1900. Tussipiirros ja laveeraus.

Tämän numeron liitteenä Simbergin etsaus, joka esittää Lars Sonckin piirtämää pienten lasten koulua Kymintehtaalla.

Neuvottelukunta

Kuusankoski: Niilo Vepsäläinen, Paavo Toivonen, Keijo Jokiranta, Eino Pörsti, Jouni Irjala, Leila Taavitsainen ja Eero Niinikoski.

Juankoski: Aaro Torvinen, Mikko Lehto-ora ja Toivo Tuunainen

Halla: Eino Adolfsen, Jaakko Hassinen, Heikki Husu ja Lilli Olsson

Karkkila: Kalevi Aavakangas, Olavi Degerstedt, Hilja Peltola, Risto Virtanen ja Leif Lindberg

Heinola: Eino Saarinen, Antero Suni ja Erkko Virtanen

Salo: Eine Lindberg, Osmo Koskinen ja Tuula Rokka

Santasalo: Pertti Vuorio ja Erkki Virtanen

Toimitus

Kymin Osakeyhtiön tiedotusosasto
Niementie 13, 45700 Kuusankoski
puh. 47012/416, 390, 207 ja 417

Vastaava toimittaja: Eero Niinikoski

Toimitussihteeri: Heli Kyllönen

Toimittaja: Eero Marttinen

Toimitusapulainen: Maritta Purtilo

Kirjapaino: Kouvola Kirjapaino

Tilitystä tiedotuksesta

Yhtiön tiedotustoiminta on juuri päättymäisillään olevan vuoden aikana ollut monella eri tavalla huomion kohteena: on käyty keskustelua sisäisen tiedottamisen tehostamisesta, on kokeiltu ja otettu käyttöön uusia tiedotusmenetelmiä ja on luotu suunnitelmia tulevaa vuotta varten. Merkittävää on, että henkilöstölehtien neuvottelukunnan toiminta on vähitellen saanut vakiintuneet muodot ja että eri henkilöstöryhmien edustajat ovat aktiivisesti olleet mukana kehittämässä yhtiömme lehtien sisältöä ja linjaa. Neuvottelukunnan yhteisenä mielipiteenä on ollut, että nykyinen järjestelmä, jonka mukaan Kymi-yhtymä on artikkeli- ja mielipidelehti ja Tiedotuslehti nimensä mukaisesti uutislehti, pidetään ennallaan. Myös tiedottamisen nopeuteen on neuvottelukunnan paikallisosastoissa kiinnitetty varsin paljon huomiota. Nykyinen ilmestymistiheys ei tunnu riittävän suurelta, vaan toivottaisiin lehtien ilmestymiskertojen lisäämistä. Metalliryhmän tehtailla on asia ratkaistu siten, että Karkkilassa, Heinolassa ja Salossa ilmestyy Tiedotuslehden lisäksi erityinen tehdaslehti, joka käsittelee vain yhden tuotantoyksikön asioita. Yhtiön muilla tuotantolaitoksilla ei tähän järjestelmään ole vielä ollut mahdollista siirtyä, mutta erilaisia vaihtoehtoja tullaan neuvottelukunnan piirissä ensi vuoden aikana tarkasti punnitsemaan.

Kokonaan uutena tiedotustoiminnan keinona on otettu vuoden alussa käyttöön audiovisuaalinen palvelu, jonka pyrkimyksenä on lyhytelokuvien, diasarjojen, äänitteiden sekä erilaisten muiden kuvallisten ja sanallisten tiedotusmenetelmien avulla välittää tietoa yhtiön toiminnasta. Erityisen suosiollisen vastaanoton ovat saaneet yhtiön tuottamat lyhytelokuvat, joiden päivittäinen käyttö sekä sisäisessä että ulkoisessa tiedotustoiminnassa on vakiintunut vuoden aikana yllättävän nopeasti. Pyrkimyksenä on kehittää tätä toimintaa edelleenkin. Parhaillaan on tiedotusosastolla työn alla kaksi uutta elokuvaa, jotka tulevat hyvin täydentämään jo nyt käytössä olevaa valikoimaa. Ahkerimmin käytettyjä ovat vuoden aikana olleet yhtiön puunjalostusteollisuutta esittelevä tiedotusfilmi 'Puu Kymin paperina maailmalle' sekä yhtiön satavuotisjuhlallisuuksista kuvattu reportaasifilmi 'Satavuotiasta juhlittiin'. Runsaasti mielenkiintoa ovat saaneet osakseen myös Verlan tehdasmuseoon liittyvä dokumenttielokuva 'Näin tehtiin Verlassa käsipahvia' sekä viimeisin työturvallisuusaiheinen opetusfilmi 'Pelastusliivit'.

Ulkoisen tiedotustoiminnan uutena muotona otettiin käyttöön suppea välitoimintakatsaus vuoden kahdeksalta ensimmäiseltä kuukaudelta. Katsaus jaettiin koko henkilökunnalle, osakkeenomistajille sekä julkiselle sanalle. Myönteisestä vastaanotosta päätellen tämän kaltaiseen taloudellisten asioiden selvittelyyn on tarvetta myös jatkossa, joten on luonnollista, että katsauksen julkaisemisen lisäksi pyritään kehittämään myös muita ilmaisumuotoja.

Vuoden aikana on tiedotustoiminnan alueella tapahtunut lisäksi huomattavia henkilömuutoksia: hallintojohtaja L. Räihän siirtyessä eläkkeelle on yhtiön tiedotusvastuu siirtynyt apulaishallintojohtaja Olof Hernbergille ja yhtiön pitkäaikainen tiedotuspäällikkö sekä henkilöstölehtien vastaava toimittaja opetusneuvos Veikko Talvi on ryhtynyt yhtiön hallituksen toimeksiannosta kirjoittamaan päätoimisesti Kymin Osakeyhtiön sosiaalishistoriaa. Johtaja Räihän näkemyksiä mm. tiedottamisesta on luettavissa tässä numerossa julkaistussa haastattelussa ja opetusneuvos Talvi tulee kertomaan yhtiön tiedotustoiminnan kehityksestä tarkemmin lehtemme helmikuun numerossa.

Kolme vuotta käyntiinlähdestä:

Suomen suurin arkkisali ja yhtiön uusi hienopaperikone lunastaneet asetetut odotukset

EERO MARTTINEN

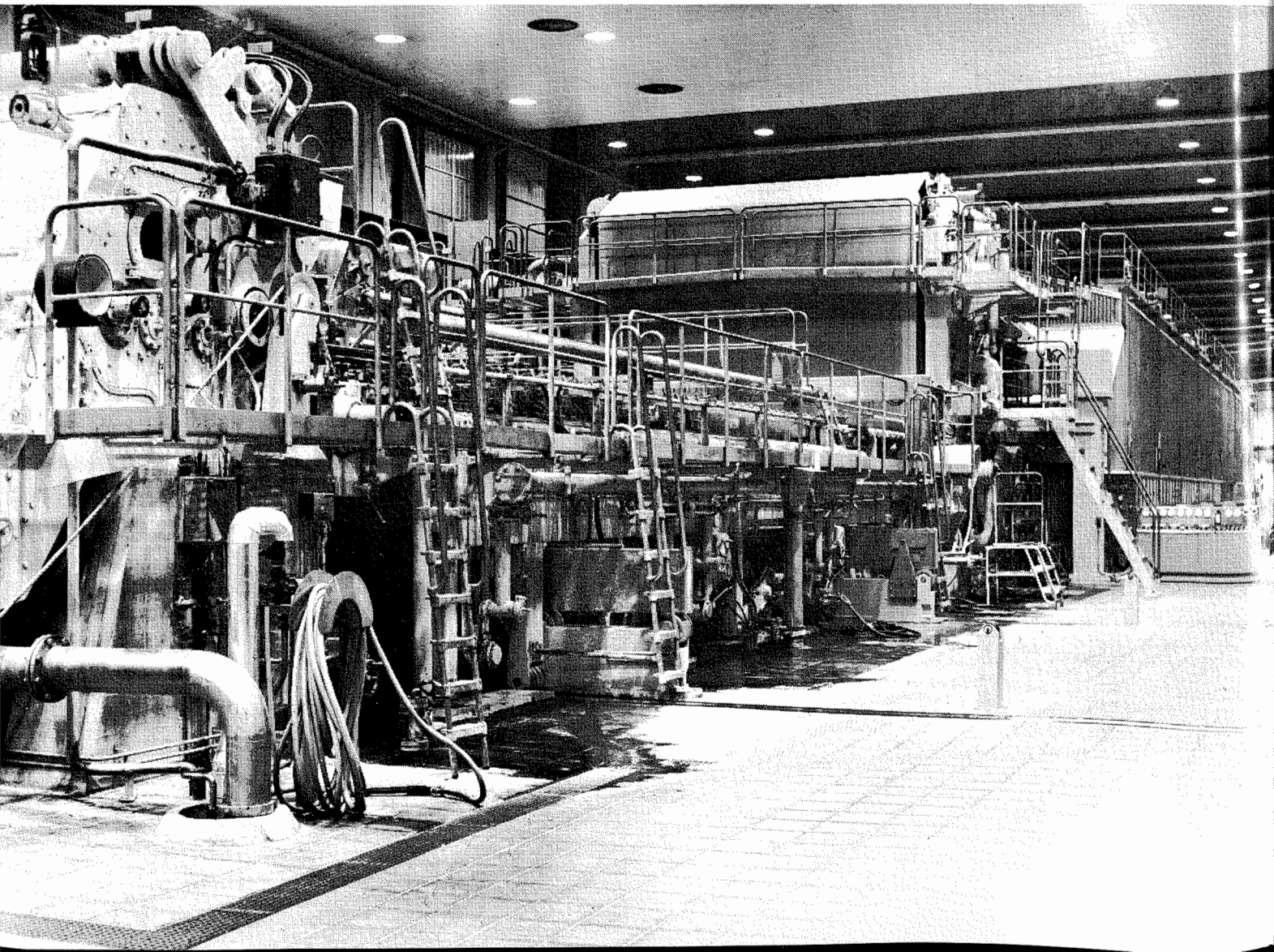
— Kaikki on sujunut suunnitelmien mukaan eikä mitään erityisongelmia ole ilmaantunut.

Näin luonnehti Kymin paperitehtaan tehdaspäällikkö, dipl.ins. Lennart Gräsbäck Kuusanniemessä sijaitsevien yhtiön uusimman hienopaperikoneen PK 7:n ja Euroopan suurimpiin lukeutuvan arkkisalin viime aikaista tuotantoa ja toimintaa.

Tämän vuoden lopulla tulee kuluneeksi tasan kolme vuotta siitä kun Kuusanniemeen sijoitetuilla PK 7:llä ja arkkisalissa päästiin aloittamaan teollinen tuotanto. Alkuvaikeuksien jälkeen tuotanto on lähtenyt pyörimään sellaista vauhtia, että optimistisimmatkin tuotantotavoitteet ollaan ylittämässä sekä PK 7:n että arkkisalin osalta.

PK 7:n tuotantokapasiteetiksi on mitoitettu paperilaaduista riippuen 45 000—50 000 tonnia vuodessa. Tänä vuonna PK 7:n arvioidaan tuotannossaan kuitenkin ylittävän 57 000 tonnin rajan. Arkkisali mitoitettiin alunperin 50 000 tonnin vuosituotantoa varten. Tänä vuonna arkkisalin tuotannon ennakoidaan päättyvän 64 000 tonniin.

Arkkisalissa ja PK 7:llä työskentelee kaikkiaan noin 350 työntekijää.

He pitävät työolosuhteitaan näissä oloissa parhaana mahdollisena. Työolosuhteiden miellyttävyyteen vaikuttaa omalta tärkeältä osaltaan myös arkkisalin ja PK 7:n konehallin tehokas ilmastointijärjestelmä, jonka ansiosta lämpötila pysyy vakiona sekä helteellä että pakkasella. Työ-

mahdollisuutta sijoittaa uutta konetta vanhan Kymin paperitehtaan yhteyteen, päätettiin rakentaa kokonaan uusi 270 000 m³:n tehdasosasto Kuusanniemen selluloosatehtaan alueelle. Tehdasosastosta tuli valmistuttuaan lähes puolen kilometrin pituinen rakennusjono, joka kiinteästi

tasaista ja niiden nopeus oli vaatimaton.

Aluksi uuteen arkkisaliin hankittiin neljä leikkuria, joista kolme oli saksalaisvalmisteista tuotantoleikkuria ja yksi englantilaisvalmisteinen tarkkuusleikkuri. Vuosien myötä leikkureita on hankittu lisää ja tällä hetkellä arkkisalissa on kahdeksan leikkuria käytössä.

Vuonna 1971 arkkisaliin siirrettiin vanhalta puolelta kääreleikkuri. Tänä vuonna on saliin siirretty kaksi leikkuria. Keväällä siirrettiin päällystyslaitokselta arkkisaliin A 4-arkkeja leikkaava Lennox-leikkuri ja Self Copy-laitokselta yksi isoja arkkeja leikkaava tarkkuusleikkuri. Tuotantopäällikkö Boris Sundholmin mukaan salissa olisi ehkä tilaa vielä yhdelle leikkurille ja korkeintaan kahdelle, mutta mitään päätöksiä uusista leikkurihankinnoista ei ole tehty. Arkkisalin uusin tulokas on saksalaisvalmisteinen tarkkuusleikkuri, joka pääsee täyteen tuotantoon vielä joulukuun aikana.

Kymin paperitehtaan tehdaspäällikkö, dipl.ins. Lennart Gräsbeck on syystä tyytyväinen: — PK 7 ja arkkisali ovat lunastaneet niihin asetetut odotukset.

PK 7 on tuotannollisesti suurin Kymin paperitehtaan koneista.

suhteet sekä arkkisalissa että PK 7:llä tuntuvat pysyviltä ja näyttävät työnjohtajien käsityksen mukaan muodostuvan pitkäaikaisiksi.

Kaikki PK 7:n ja arkkisalin tuotantoa kuvaavat käyrät ovat tällä hetkellä nousussa. Ainoastaan hylkyprosentteja kuvaava käyrä on laskussa.

Niinpä tehdaspäällikkö Gräsbeck sanookin:

— On täysi syy todeta, että PK 7 ja arkkisali ovat reilusti lunastaneet ne odotukset ja toiveet, mitkä niihin aikoinaan asetettiin.

Arkkisalissa nyt 8 leikkuria käytössä

Päätös PK 7:n hankkimisesta ja uuden arkkisalin rakentamisesta tehtiin kesäkuun lopulla vuonna 1969. Kun tilanpuutteen vuoksi ei ollut

liittyy Kuusanniemen tehdaskokonaisuuteen. 105 000 kuutiometrin suuruisen paperikonehallin ja 95 000 kuutiometrin suuruisen arkkisalin lisäksi tehdasosaston yhteyteen rakennettiin paperivarasto ja PK 7:n mas- ja kemikaaliosasto.

Uuden arkkisalin rakentaminen PK 7:n yhteyteen johtui lähinnä siitä, että Kymin paperitehtaan viidessä salissa sijainneet jälkikäsittelykoneet, työskentelyolot ja -tilat olivat käyneet epätarkoituksenmukaisiksi. Vanhojen paperisalien ilman suhteellinen kosteus oli riittämätön, mikä aiheutti paperin käpristymisen käsittelyn aikana. Vanhoihin tiloihin ei olisi pystytty kohtuullisin kustannuksin asentamaan ajanmukaista ilmastointilaitteistoa, mikä oli välttämätön ostajien paperille asettamien korkeiden laatuvaatimusten täyttämiseksi. Myöskään vanhojen leikkureiden leikkausjälki ei ollut riittävän

Koivusulfaattista ja kuusisulfiittista hienopapereita

Kuusanniemen paperitehdasosaston ulkonaisesti näyttävien rakennus on pitkänomainen PK 7:n konehalli, jonka sisäpuolelle sijoittuu Oy Wärtsilä Ab:n toimittama nykyaikainen hienopaperikone PK 7 kiillotus- ja lantereineen, pituusleikkureineen, uudestaannrullauskoneineen ja pakkauslinjoineen.

PK 7 lähti käyntiin 22. joulukuuta 1970. Vuoden 1970 aikana PK 7 ehti vielä tuottaa 43 tonnia paperia. Vuonna 1971 PK 7:n tuotanto oli 29 000 tonnia. Vuonna 1972 tuotanto oli 50 000 tonnia ja tälle vuodelle arvioidaan tuotannossa päästävän noin 57 000 tonniin. PK 7:n tuotannosta on pääosa puuvapaita paino- ja kirjoituspapereita sekä toimistopapereita.

PK 7:n raaka-aineet ovat koivusulfaatti ja kuusisulfiitti. Raaka-ai-

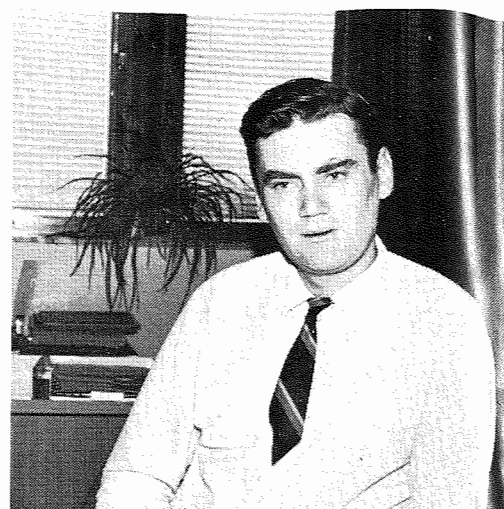
neista noin 60 prosenttia on koivusulfaattia, joka pumpataan koneelle Kuusanniemen sulfaattiselutehtaalta. Loppu osa on kuusisulfiittia, joka vielä tällä hetkellä tuodaan koneelle paaleina Kymintehtaalta. Ensi vuoden alusta myös kuusisulfiitti pumpataan PK 7:lle.

PK 7 on tuotannollisesti suurin Kymintehtaan paperikoneista. Parhaimpina vuorokausina koneella on pystytty ajamaan jopa yli 300 tonnia (brutto), mutta keskimääräinen nettotuotanto vuorokaudessa on

oltava nuorta ja kehityskelpoista väkeä, koska heidän on pystyttävä omaksumaan PK 7:n uusi tekniikka. Väki on vaihtunut PK 7:llä hyvin vähän ja tämä mielestäni todistaa sen, että valinnassa on onnistuttu, sanoi PK 7:n ja arkkisalin tuotantopäällikkönä alusta alkaen toiminut, dipl.ins. Boris Sundholm.

Tuotantopäällikkö Sundholmin mukaan PK 7 alkaa tuotannossaan nyt olla jo aivan huipulla:

— Nykyiseen tuotantokapasiteetin ylittävään tuotantoon on päästy lä-

Koneviilari Veikko Lestberg: — Eipä ole tähän mennessä ollut juuri yhtään samanlaista työpäivää.

viime kuukausina pyörinyt 170 tonnin vaiheilla. PK 7:n tuotannosta menee vientiin noin 75 prosenttia. Noin 35 prosenttia tuotannosta jalostetaan edelleen arkkisalissa arkeiksi.

"Vuosi 1974 pääosin kuluvan vuoden kaltainen"

— Kun PK 7:lle alettiin etsiä käyttöhenkilökuntaa, oli tarkoituksena valita tehtäviinsä mahdollisimman sopivia henkilöitä. Valtaenemistö otettiin palvelukseen yhtiön muilta koneilta. Pääperiaatteena pidettiin sitä, että henkilökunnan on

hinnä sopivia neliömetripainoisia papereita ajamalla. Tuskin on enää mahdollista paljonkaan nostaa tuotantoa tämän vuotisesta määrästä, tuotantopäällikkö Sundholm arvelee ja lisää, että hänen nähdäkseen ensi vuosi tulee olemaan sekä PK 7:n että arkkisalin osalta suurin piirtein kuluvan vuoden kaltainen.

— Mitään suurempia muutoksia ei ole nyt odotettavissa.

Ylimestari:

"On valoa ja ilmaa"

PK 7:llä on kaikkiaan lähes 100

työntekijää, seitsemän työnjohtajaa ja ylimestari.

PK 7:n ylimestarina toimii *Rauni Henttonen*, joka on tullut paperialalle jo vuonna 1949 ja työskennellyt työnjohtotehtävissä vuodesta 1959 alkaen. Ylimestari Henttonen mukaan koneella tarvitaan yhtä vuoroa kohti keskimäärin 12 työntekijää:

— Työolosuhteet ovat täällä kaikkien mielestä miellyttävät. Konehallissa on valoa ja ilmaa. Melu nyt on ainoa häiritsevä tekijä, jota ei ole pystytty eliminoimaan pois. Näyttää olevan sääntönä, että jos PK 7:ltä joku lähtee pois, niin hänelle on auennut tilaisuus siirtyä päivätöihin, ylimestari Henttonen sanoo. PK 7:n työntekijät ovat nuoria ja aktiivisia ja he ovat oppineet hyvin hallitsemaan omat tehtävänsä.

Koneenhoitaja tuntee PK 7:n niksit

PK 7:llä on viisi koneenhoitajaa. Yksi näistä viidestä on koneenhoitaja *Pentti Toijonen*, 49, joka on iältään PK 7:n nestoreita. Koneenhoitaja Toijonen on tullut yhtiön palvelukseen vuonna 1941. Hän on työskennellyt silinterimiehenä ja Ky-

min paperitehtaalla reservissä varakoneenhoitajana, joka merkitsi sitä, että hän joutui työskentelemään koneenhoitajien sijaisena kaikilla Kymintehtaan paperikoneilla:

— PK 7 on uusi ja moderni, mutta suhteellisen pian sen niksit oppi tuntemaan, koneenhoitaja Toijonen sanoi. Työolosuhteita Toijonen kuvasi niin ihanteellisiksi kuin ne nyt paperintekijällä yleensä voivat olla.

PK 7:n ja arkkisalin tuotantopäällikkö, dipl.ins. Boris Sundholm.

PK 7:n ylimestari Rauni Henttonen: — PK 7:n paperimiehet ovat hyvin oppineet hallitsemaan tehtävänsä.

Oikealla silinterimies Sulo Jäppinen.

Silinterimies valvoo laatua

— Kärsivällisyyttä ja rauhallisuutta vaatii silinterimiehen ammatti. Silinterimiehen tehtäviin kuuluu laadunvalvonta ja -tarkkailu koneen puristinosalta pituusleikkurille saakka. Näin kuvasi omaa tehtäväkenttäänsä PK 7:n silinterimies *Sulo Jäppinen*, 30, joka on ehtinyt työskennellä paperikoneilla jo toistakymmentä vuotta. Jäppinen tuli alalle vuonna 1959 aluksi prässipojaksi. Työskenneltyään PK 6:lla rullamiehenä, hän on ollut nykyisessä tehtävässään siitä lähtien kun PK 7 pyöritti ensimmäiset kierrokset.

Koneviilarilla kiireitä kun paperikone seisoo

Koneviilari *Veikko Lestberg*, 44, kuuluu siihen työntekijäryhmään, jolla on kiireisintä aikaa silloin kun paperikone seisoo. Hän on eräs tärkeä tekijä PK 7:n ja arkkisalin yhteisessä huoltoryhmässä:

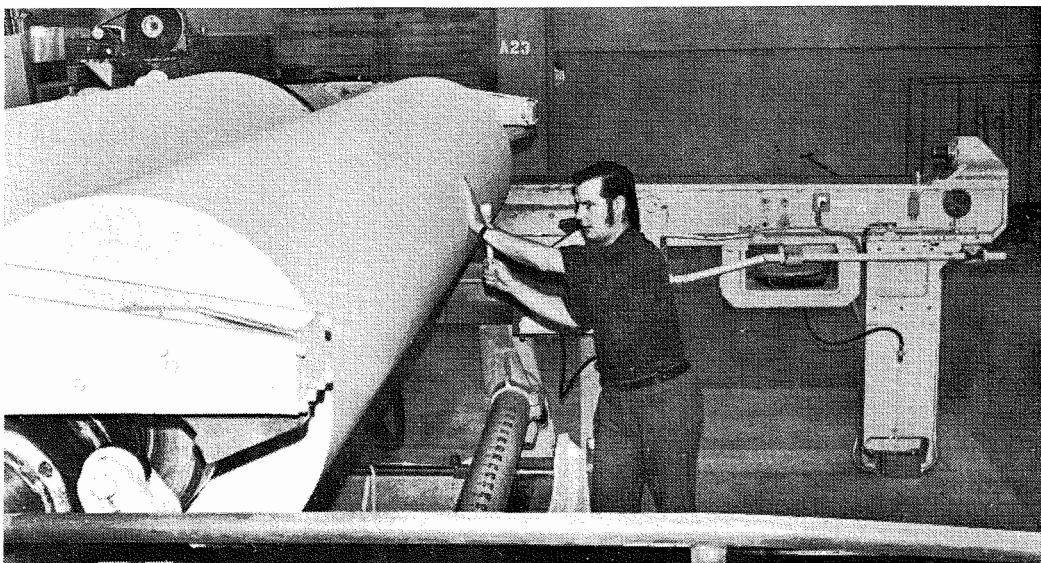
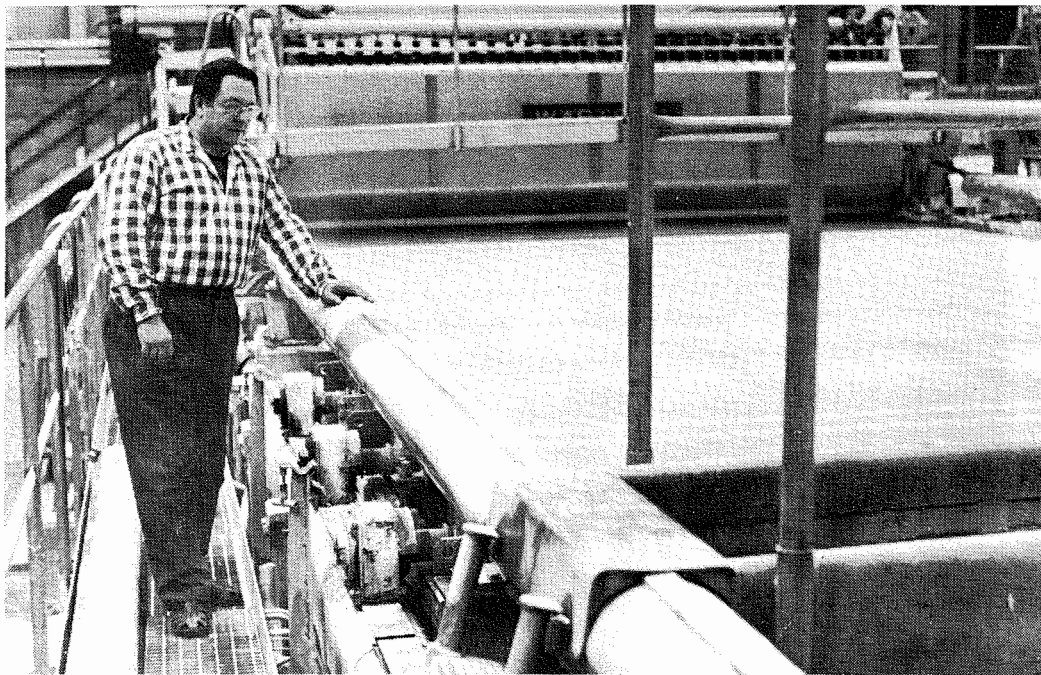
— Koneviilarin työ käsittää telojen huoltoa ja valmistelutöitä seisokkia varten. Koneen pyöriessä normaalisti, koostuvat työt lisäksi erilaisista tarkistustehtävistä, Lestberg sanoo ja luonnehtii ammattiaan vaih-

televaksi:

— Kun aamulla menee töihin, ei koskaan tiedä millainen päivästä tulee. Eipä ole ollut juuri yhtään samanlaista päivää tähän mennessä.

Koneviilari Lestberg on siirtynyt nykyiseen tehtäväänsä Voikkaalta, jossa hän työskenteli PK 18:lla. Yhtiön palveluksessa Lestberg on ollut jo 25 vuotta.

Koneenhoitaja Pentti Toijonen tarkastelee PK 7:n massarataa ja muoviviiraa, joka oli kuvauspäivänä ollut käytössä jo 72 vuorokautta.

Arkkisali on Euroopan suurimpia

Kymin paperitehtaan arkkisali Kuusanniemessä sijaitsee välittömästi PK 7:n jatkeena. Tämä arkkisali on tuotannoltaan ylivoimaisesti Suomen suurin ja kuuluu myös Euroopan suurimpiin. Tuotannon järjestyminen, leikkureiden lisääminen ja työn rationalisointi ovat aiheuttaneet sen, että tuotantoa on voitu entisestään lisätä. Tällä hetkellä jo yli puolet Kymintehtaan paperikoneiden tuotannosta käsitellään arkkisalissa.

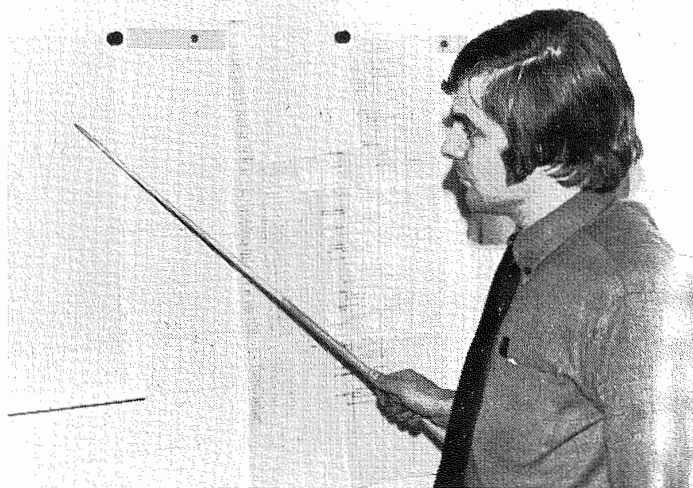
Kun vanhassa arkkisalissa tuotanto parhaimmillaan kohosi hädintuskin 30 000 tonniin, päästiin arkki-
enemmän.

Arkkisalin käyttö-
insinööri Rainer
Sundström näyttää
kuinka salin
tuotanto on
noussut.

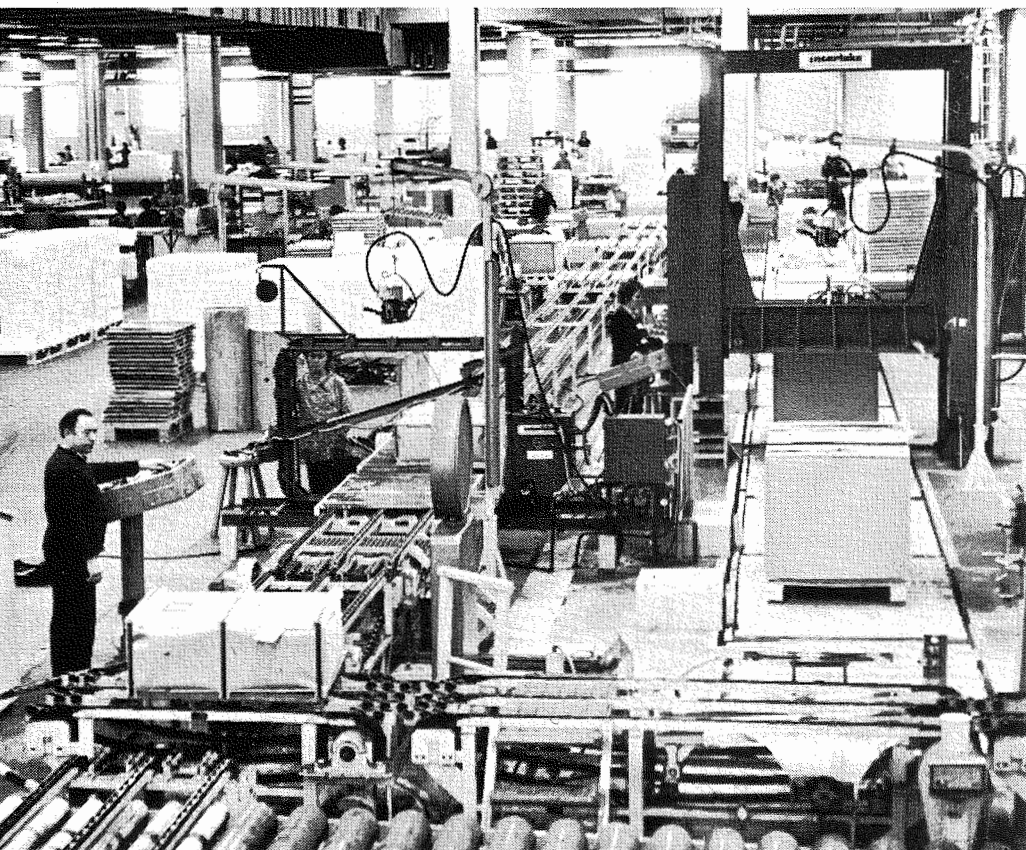
Arkkisalin tuotteet
pakataan paaleiksi
ja palleteiksi
kahdella pakkaus-
linjalla. Palletti-
pakkaus valtaa
alaa yhä
enemmän.

kisalin tuotannon yltävän 64 000 tonniin ja ensi vuonna tähdätään 85 000 tonniin.

Kahdeksan käytössä olevan leikkurin lisäksi arkkisalin toiminta keskittyy puhtaaksileikkureille ja nyky-

aikaisille pakkaus- sekä käärintälinjoille.

Perinteinen arkki- lajittelu vähentynyt ratkaisevasti

Arkkisalissa on kaikkiaan 251 työntekijää, joista naisia on 167 ja miehiä 84. Lisäksi arkkisalissa on neljä 3-vuorotyössä olevaa vuoromestaria, kolme 2-vuorotyössä toimivaa mestaria ja ylimestari.

Aiemmin arkkisalin näkyvimmän työntekijäryhmän muodostivat lajittelijat, joiden tehtävä on lajitella leikkurista tulleet vialliset arkit erilleen kelvollisista.

Uusien tarkkojen arkkileikkureiden ansiosta lajittelun osuus on vähentynyt viime vuosina huomattavasti. Niinpä tällä hetkellä arkkisalissa on enää vain 21 lajittelijaa, kun heitä aiemmin oli jopa 60.

— Varsinainen paperin lajittelu pyritään suorittamaan nyt jo rulla-
vaiheessa, jolloin vialliset rullat syötetään suoraan pulpperiin eikä leikata arkeiksi. Toiseksi uudet leikkurit ovat entistä tarkempia ja niitä

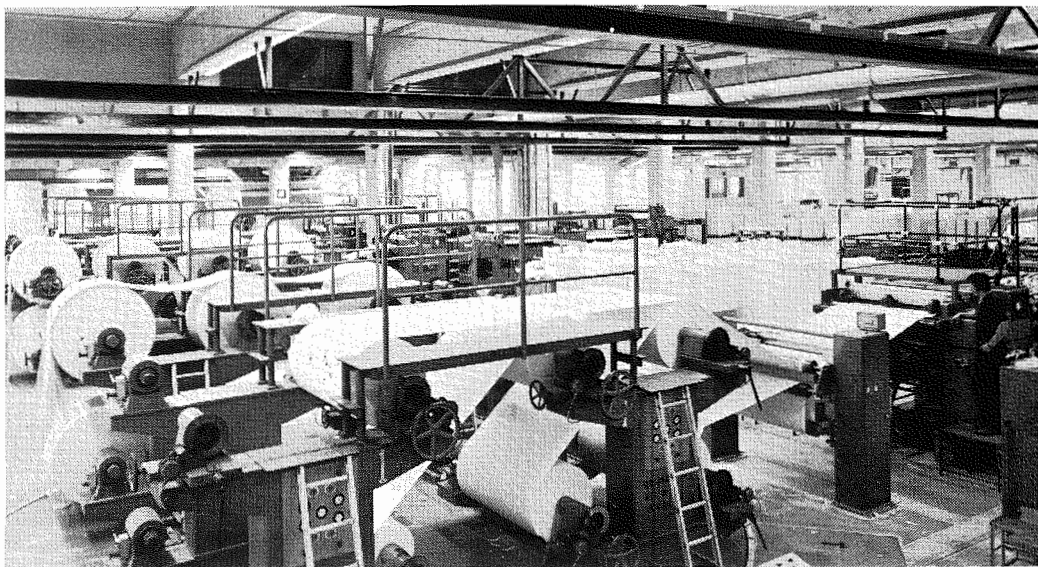
on pyritty muuttamaan tarkemmiksi. Tämä kaikki tietenkin pienentää mahdollisuuksia, että arkeista tulisi viallisia. Näillä keinoin on lajittelua voitu vähentää ja tulokset ovat olleet innostavia, sanoo arkkisalin käyttöinsinööri *Rainer Sundström*. Lajittelu on todettu niin kalliiksi toimenpiteeksi, että sen osuus pyritään minimoimaan.

Kun lajittelun määrää pari vuotta sitten ratkaisevasti vähennettiin, jouduttiin samassa yhteydessä myös lajittelijoita siirtämään arkkisalissa toisiin tehtäviin.

Valituksia arkeista

3—4 kertaa kuukaudessa

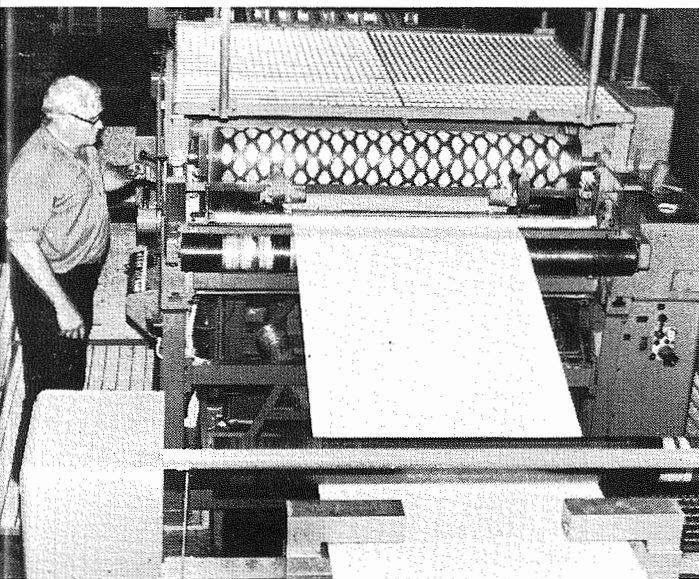
Lokakuussa arkkisalissa käsitelystä paperista tuli puolet päällystyslaitokselta, noin runsaat 30 prosenttia PK 7:ltä ja loput Kymin paperitehtaan muilta koneilta. Käyttöin-

Perinteisen lajittelun osuus on vähentynyt, sillä nyt lajittelu tehdään jo rullavaiheessa: vialliset rullat syötetään suoraan pulpperiin. Kuvassa isoja arkkeja leikkaavia leikkureita.

Arkkisalin työntekijöistä noin 90 prosenttia tekee työtään urakkapalkalla:

— Tämä on senlaatuista työtä, että tämän tekeminen ei onnistu parhaalla mahdollisella tavalla ellei ole palkan muodossa tapahtuvaa kiihketta, sanoo insinööri Sundström.

Leikkuukoneenhoitaja Teuvo Linden on ollut arkkeja tekemässä jo vuodesta 1938 lähtien. Hän tuntee sekä uudet että vanhat leikkurit.

sinööri Sundströmin mukaan suurin piirtein samalla tavalla jakaantuu myös koko vuoden tuotanto.

Arkkisalin tuotteista menee noin 70 prosenttia ulkomaille. Suurimpia vientimaita ovat Englanti, Länsi-Saksa, Neuvostoliitto ja Etelä-Amerikka.

Ja toisinaan tuotteista tulee valituksia:

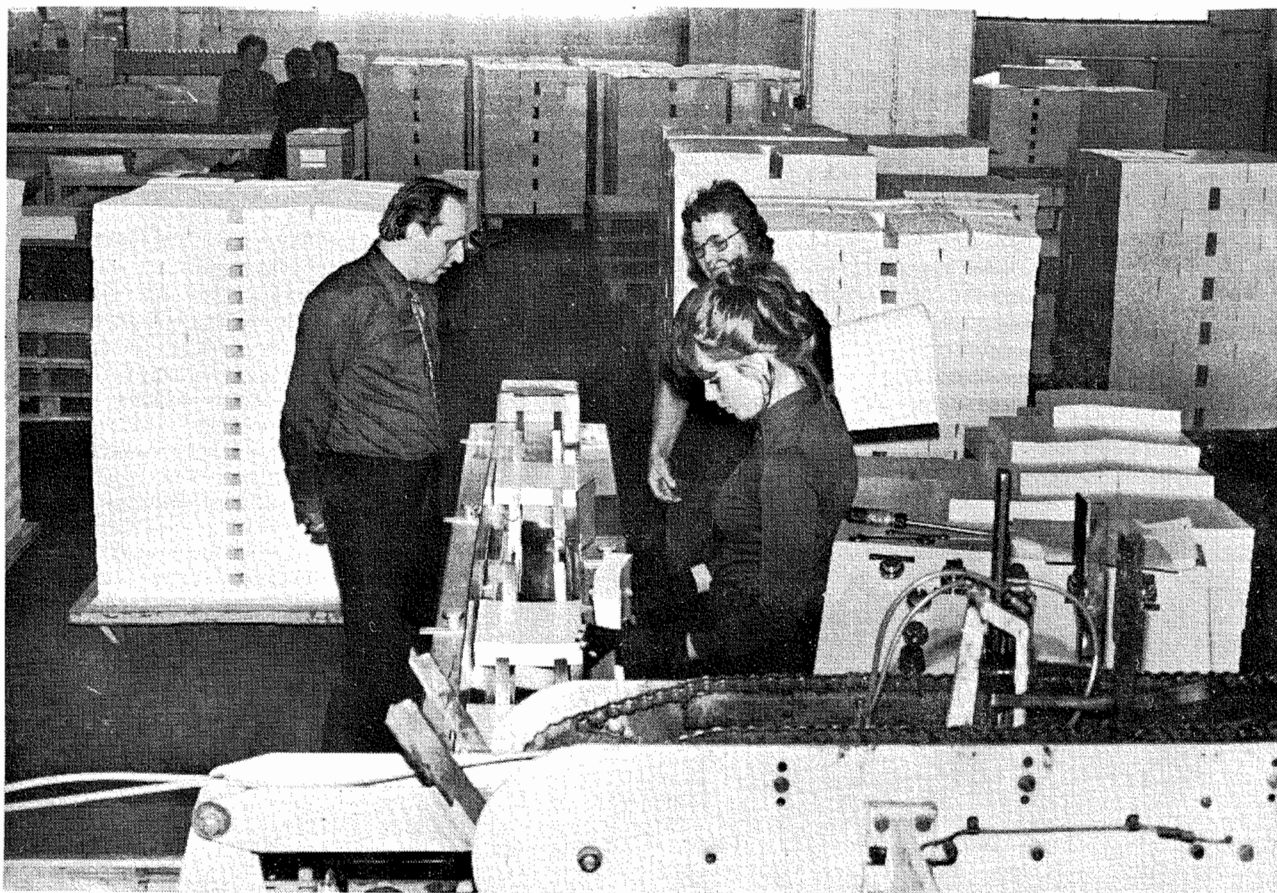
— Valituksia tulee keskimäärin 3—4 kappaletta kuukaudessa. Yleisin valituksen syy on väärä arkkikoko tai erilaiset liitoskohdat, jotka ovat aiheuttaneet ostajalle vaikeuksia. Väärään arkkikokoon saattaa olla syynä jokin väärinkäsitys. Luonnollisesti valitukset tutkitaan ja jos syy on meidän, me korvaamme sen ostajalle.

"Vanhat leikkurit tuntuvat kiviakauden aikaisilta koneilta"

Urakkapalkalla tekee työtään myös leikkuukoneenhoitaja *Teuvo Linden*, 61, joka on ollut arkkeja tekemässä jo vuodesta 1938 lähtien. Linden tuli paperialalle kuitenkin jo kymmenen vuotta aikaisemmin, sillä vuonna 1928 alkoi hänen paperityöntekijän uransa prässipojan tehtävistä. Lindenin nykyinen työväline on Strecker-Bruderhaus-arkkileikkuri, joka leikkaa yhden tunnin aikana keskimäärin 6 000 metriä paperia ja yhden vuoron aikana 48 kilometriä. Leikkurilla voidaan leikata samanaikaisesti jopa 8 rullaa.

Kahta tällaista isoja arkkeja leikkaavaa konetta hoitaa 6-jäseninen työryhmä, johon kuuluu 2 leikkuukoneenhoitajaa, 2 konemiestä ja lastintekijä sekä laaduntarkkailija.

Koneenhoitaja Linden sanoi, että kun vertaa nykyisiä leikkureita en-

tisiin, tuntuvat vanhat leikkurit kivikauden aikaisilta koneilta:

— Entisaikaan oli sellaisiakin leikkureita, jotka leikkasivat vain yhden arkin kerrallaan. Ja vauhti oli tietenkin paljon verkkaisempaa.

Linden sanoo, että fyysisesti tällaisen uuden leikkurin hoitaminen on kevyempää:

— Tilanteet ja ratkaisumallit ovat tietenkin näissä uusissa koneissa toiset kuin vanhoissa, mutta onpa nuo oppinut tuntemaan. Työskentely kokonaisuutena tuntuu mielekkäämmältä, kun näkee työstään paljon enemmän tuloksia kuin aiemmin.

Lajittelu vaatii tarkkuutta

Arkkisalin lajitteluosastolla tekevät lajittelijat työtään kahdessa vuorossa. Lajittelija ehtii lajitella yhden työvuoronsa aikana noin tonnin verran paperia.

Neiti *Pirkko Kankare* on lajitellut paperia myös vanhassa arkkisali-

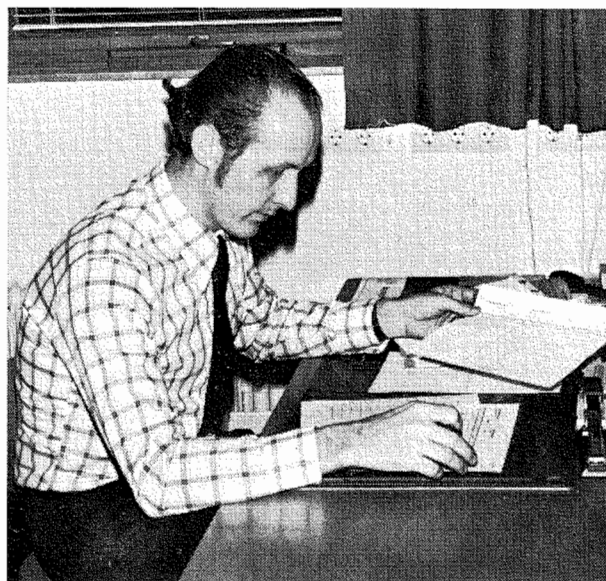
lissa. Hän on toiminut lajittelijana seitsemän vuotta:

— Lajittelijalta vaaditaan työsään ennen muuta tarkkuutta. Ei voi kieltää etteikö työ olisi hieman yksitoikkoista, sanoo Pirkko Kankare.

— Kun tulin alalle, sain tehtävää-

Arkkisalin ylimestari Aarno Teittinen seuraa A 4-arkkien käärintälinjalla rouva Seija Jantusen ja neiti Pirkko Penttilän työskentelyä.

Konttoripapereiden tuotannon suunnittelu ja valvonta sekä pakkaus-koneen ohjelmointi kuuluvat arkkisalin kustannusten valvojan, A 4-tekniikko Kauko Hassisen tehtäviin.

TIETOISKUJA PK 7:stä JA ARKKISALISTA:

PK 7 käynnistyi 22. joulukuuta vuonna 1970.

PK 7:n tuotantokapasiteetiksi mitoitettiin noin 45 000—50 000 tonnia vuodessa.

Vuonna 1971 PK 7:n tuotanto oli 29 000 tonnia ja viime vuonna jo 50 000 tonnia. Tänä vuonna PK 7 ylittää tuotannossaan 57 000 tonnin rajan.

PK 7:n tuotannosta on pääosa puuvapaata paino- ja kirjoituspaperia sekä erilaista toimistopaperia. PK 7 käyttää raaka-aineinaan koivusulfaattia ja kuusisulfiittia.

PK 7:llä on kaikkiaan lähes 100 työntekijää.

Samanaikaisesti PK 7:n kanssa alkoi myös uudessa arkkisalissa teollinen tuotanto.

Kymin paperitehtaan arkkisali mitoitettiin 50 000 tonnin vuosituotantoa varten. Tänä vuonna arkkisalin tuotannon ennakoidaan päätyvän 64 000 tonniin ja ensi vuonna tavoitteena on 85 000 tonnia. Leikkureiden lisääminen, tuotannon järjeistäminen ja työn rationalisointi ovat aiheuttaneet kokonaistuotannon huomattavan nousun.

Nyt jo yli puolet Kymintehtaan paperikoneiden tuotannosta käsitellään arkkisalissa.

Tällä hetkellä arkkisalissa on käytössä kahdeksan leikkuria. Tuotantoaan tämä arkkisali on ylivoimaisesti Suomen suurin ja kuuluu myös Euroopan suurimpiin.

Arkkisalissa on 251 työntekijää, joista naisia 167 ja miehiä 84.

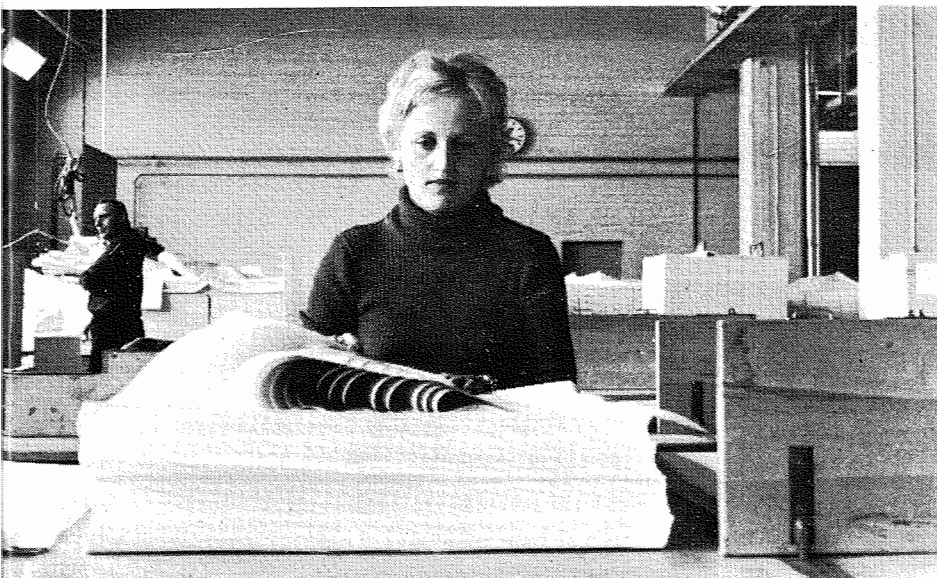
ni noin 3 kuukauden pituisen koulutuksen. Siinä ajassa tämän tehtävän pääpiirteet oppi.

Pallettipakkaus valtaa alaa

Arkkisalin tuotteet pakataan tällä hetkellä sekä paali- että lavapakkauksiin eli palleteiksi. Arkkisalin ylimestari *Aarno Teittinen* sanoo, että nykyisin noin 30 prosenttia tuotannosta pakataan paaleiksi ja loput 70 prosenttia suuremmiksi palleteiksi:

— Suunta näyttää olevan se, että yhä enemmän pakataan palleteiksi, ylimestari Teittinen sanoi.

Neiti Pirkko Kankare on työskennellyt lajittelijana seitsemän vuotta.

Tuona päivänä hälytyssireenit ulisivat KAASUVAARAN merkiksi

Kuorma-auton ja kloorivaunun törmäys tapahtui Kinnaksen portin ylikäytävällä. Tämä oli harjoituksen pääonnettomuus, jonka seurauksena tapahtui useita muita onnettomuuksia.

Kaikin puolin tarpeelliseksi ja opettavaiseksi osoittautui kloorionnettomuuden torjuntaharjoitus, joka järjestettiin 18. lokakuuta Kuusankoskella. Harjoitus tapahtui yhtiön Kuusankosken tehtailla, niiden läheisyydessä ja osittain Kuusankosken kaupungin alueella. Harjoituksen tarpeellisuutta ja siitä saatua hyötyä tähdensi harjoituksen jälkeen yhtiön Kuusankosken tehtaiden suojelujohtaja, dipl. ins. Magnus W a n g e l omassa lausunnossaan. Tätä korostivat myös harjoitusta seuranneet lähes 100 kutsuvierasta, joiden joukossa oli maamme korkeinta suojelujohtoa. Harjoituksen toteuttamiseen osallistui kaikkiaan arviolta 1 000 henkilöä, jotka nyt saivat tilaisuuden soveltaa käytäntöön suuronnettomuuksien varalta saamaansa oppia. Erilaisia ajoneuvoja oli harjoituksessa mukana lähes 100.

Harjoituksessa voitiin nyt ensimmäisen kerran kokeilla käytännössä Kymiyhtiön suojeluyksiköistä ja lähiympäristön paikallisista suojeluorganisaatioista koostuvaa yhteistyöorganisaatiota, joka on luotu juuri suuronnettomuuksien varalta. Harjoituksen perusteella organisaatio todettiin täysin toimintakelpoiseksi.

Harjoitus käynnistyi tulipalolla, jonka havaittiin syttyneen heti kohta puolenpäivän jälkeen Kymin paperitehtaan vedenpuhdistamon työmaal-

la. Hieman myöhemmin tapahtui Kinnaksen portilla harjoituksen pääonnettomuus, kun puutavaralastissa ollut kuorma-auto törmäsi jarrujen pettäessä ylikäytävälle seisahduneeseen kloorivaunuun. Kloorivaunu kaatui ja sai vuodon, jolloin ulosvirrannut kloori kaasuuntui ja muodosti vaarallisen kloorikaasupilven. Kuorma-autonkuljettaja sai törmäyksessä ruhjevammoja, murtumia ja lisäksi vaikean kloorikaasumyrkytyksen. Hän joutui odottamaan ylikäytäväl-

sestä olivat ensimmäiset paloautot onnettomuuspaikalla.

Vuodon laajuus jäi selvittämättä

Kun tieto onnettomuudesta saapui suojelutoimistoon, unohtui ilmoituksesta pois tuulen suunta. Tarkoitus näet oli, että harjoitussuunnitelman mukaan kaasupilvi leviäisi Kuusankosken keskustaan päin. Ilmoituksen puutteellisuus ei kuitenkaan hätkähdyttänyt pelastus- ja suojelutoimia johtavaa suojelupäällikköä, insi-

Helikopteri levitti harjoitusalueelle savuverhon, joka markkeerasi kaasupilveä.

nööri Pentti Niemistä, joka päätti operoida vallitsevan tuulen mukaan. Tässä tapauksessa tuulen suunta oli Kouvolaan päin. Näin harjoituksen kulku hieman muuttui aiotusta, mutta harjoituksen luonteeseen se ei vaikuttanut. Potilaiden kokoamispaikat piti kuitenkin tämän yllättävän tilanteen takia sijoittaa uudelleen eli tuulen yläpuolelle. Jälkikritiikissä kiinnitettiin huomiota siihen joustavuuteen, millä tästä yllättävästä tilanteesta selvittiin.

— Palokunnan yksiköiden tulo kohteelle oli asiallinen ja toiminta tapahtui tuulen yläpuolelta. Sammutustyö aloitettiin välittömästi ja loukkaantunut kuorma-autonkuljet-

Törmäyksessä loukkaantunutta ja kaasumyrkytyksen saanutta kuorma-autonkuljettajaa päästiin vieämään hoitoon runsaan 10 minuutin kuluttua onnettomuudesta.

lä ensimmäisten pelastusmiesten saapumista runsaat 10 minuuttia. Kloorivaunun lisäksi törmäyksessä mukanaolleen junaan kuului kaksi avovaunua ja umpivaunu. Törmäyksen jälkeen umpivaunu syttyi palamaan, mutta avovaunut veturin onnistui vetää pois.

Heti kun tilanne havaittiin, annettiin Kymintehtaan kaasuhälytys sireenillä kaasuvaarahälytys. Tähän kului aikaa muutama minuutti. Runsaan 8 minuutin kuluttua törmäyk-

Dipl.ins. Holger Hollstenin mukaan vaahdon käyttäminen tällaisissa tapauksissa on keskustelemisen arvoinen asia.

taja siirrettiin melko nopeasti myrkympilvestä pois. Näin arvioi A. Ahlström Oy:n palopäällikkö R. Rautiainen alkutilanteessa tapahtunutta toimintaa. Palopäällikkö Rautiainen toimi tarkkailijana tässä pisteessä.

Palopäällikkö Rautiainen mukaan olisi kuitenkin pitänyt suorittaa vielä tarkempaa tiedustelua, jotta heti olisi pystytty selvittämään vuodon laajuus. Hän kiinnitti huomiota myös puutteeseen, joka on yleistä palokuntien lähtöautoissa. Niissä on

Koululaiset oli maskeerattu varsin todellisen näköisiksi uhreiksi.

näet yleensä aivan liian vähän eristyslaitteita:

— Eristysnaamareita tulisi olla riittävästi jo ensi vaiheessa.

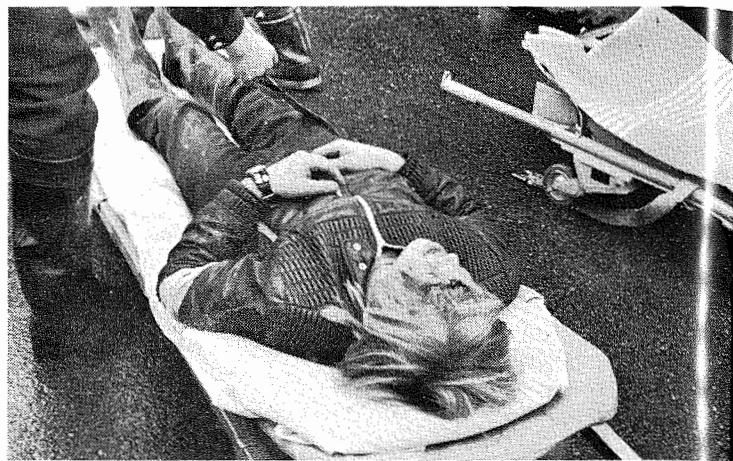
Vaahdon käytöstä

Yhtiön kemian teollisuuden tehdaspäällikkö, dipl.ins. Holger Hollsten toimi harjoituksessa kaasuasian-

Ensimmäiset sairaankuljetusmiehet menivät sisään linja-auton ikkunasta auttaakseen linja-auton ja kuorma-auton törmäyksessä loukkaantuneita.

tuntijana. Hän sanoi kiinnittäneensä myös huomion siihen, että tiedustelu ei ollut tarpeeksi tehokasta:

— Nyt ei kukaan saanut selville millainen tämä vaunuun tullut vuoto-kohta oli. Lopputulokseksi jäi, että vaunu oli jo tyhjä ennenkuin siihen

päästiin käsiksi. Törmäyksessä vauvuun tuli reikä, jonka läpimitta oli 30 mm., ja vallitsevassa lämpötilassa siitä reiästä tulee noin 700 kg klooria minuutissa.

Dipl.ins. Hollsten sanoi lisäksi, että vaahdon käyttäminen tällaisissa tapauksissa on keskustelemisen arvoisen asia:

— Tässä tapauksessa vaahdon käyttö oli lähes turhaa, sillä tästä kloorista, joka valui vaunusta, höyrystyi 10 prosenttia välittömästi. Maan kaltevuuden vuoksi muu osa kloorista virtasi ulos ja haihtui sen tien. On myös syytä muistaa seikka,

ton lavalla. Tohtori Paajasen mukaan pitkä kaasupilvessä makaaminen (noin 11 minuuttia) ja kuljetus kuorma-autolla ensiapupaikalle olisivat aiheuttaneet tositilanteessa autonkuljettajan kuoleman.

Palomestari J. Rahkonen Enso-

tia sen syttymisen jälkeen. Myös tässä kohteessa oli aluksi pientä hämminkiä, sillä heti ei ollut täyttä varmuutta siitä, mikä aine kohteessa palaa. Kuitenkin heti kun paikalle saapui palopäällikkö, alkoi määrätietoinen toiminta ja tiedustelu. Palo saatiin sammumaan nopeasti kevytvaahdolla.

Puhelut menivät väärään paikkaan

Valtakadun ja Ekholmintien risteyksessä tapahtuneen yhteenajon tarkkailijana toimi palopäällikkö A. Nordström Oy Kaukas Ab:stä. Palopäällikkö Nordström kertoi kiinnittäneensä huomion siihen, että noin minuutin kuluttua onnettomuuden tapahtumisesta, ajoi kolaripaikan ohi kaksi hälytysajossa olevaa ajoneuvoa suorittamaan tehtäviä, jotka suojelujohto oli heille määrännyt jo sattuneiden onnettomuuksien perusteella:

— Ajoneuvoista havaittiin kyllä tilanne, mutta ei millään tavalla reagoitu siihen. Olisi odottanut, että hälytysajoneuvoista olisi radioteitse ilmoitettu tilanteesta suojelujohtoon, joka ei tietysti sillä hetkellä vielä tiennyt tapahtuneesta mitään.

Tästä onnettomuudesta hälytyk-

Kymin paperitehtaan arkkisali oli eräs potilaiden kokoamispaikoista. Ja Voikkaan tehdaslääkäri Karl Roschierilla riitti töitä.

että jos vaahtoa tai vettä suihkutaan kloorivuodon päälle, se vain pahentaa tilannetta.

Ensiaputoiminnasta

Terveyskeskuslääkäri Risto Paajanen seurasi tarkkailijana harjoituksen ensiapuryhmien toimintaa. Pientä sekaannusta aiheutui siitä, että potilaiden kokoamispaikkoja jouduttiin yllättäen muuttamaan. Ensimmäinen potilas saapui hoitohenkilökunnan hoiviin kello 12.55. Tämä potilas oli onnettomuuden aiheuttaneen kuorma-auton kuljettaja, joka pääsi hoitoon vasta 40 minuutin kuluttua onnettomuuden tapahtumisesta. Hänellä oli olkavarren murtuma ja hän yski keskivaikean kloorimyrkytyksen saaneen tapaan. Kuljetuksen viivästymisessä oli osatekijänä ollut se, että hälytetty ambulanssi ei osannut ajaa onnettomuuspaikalle. Loukkaantunut autonkuljettaja jouduttiin tuomaan hoitoon kuorma-au-

Gutzeit Oy:stä seurasi tarkkailijana myrkytystapauksia ja öljypalon sammutusta. Palomestari Rahkonen mukaan tuulen suunta aiheutti aluksi pientä hämminkiä potilaiden löytämisessä. Kun tuulen suunta oli selvitetty, oli potilaiden käsittely asianmukaista.

Öljypalo havaittiin pari minuut-

Linja-auto syttyi tuleen juuri, kun loukkaantuneet oli ehditty kuljettaa turvaan... (vas.)

...mutta palomiehet hallitsivat tilanteen.

sen antaminen kesti suhteellisen kauan ja aikaa hukkaantui siihenkin, että hälytyspuhelu meni kaksi kertaa Kymintehtaan paperivarastoon eikä pyydettyyn hälytyskeskukseen. Kun pelastusyksiköjä alkoi saapua onnettomuuspaikalle, aiheutti hämminkiä epätietoisuus siitä, kuka johtaa pelastustoimintaa. Palopäällikkö Nordströmin mielestä onnettomuuspaikkaa ei pystytty eristämään tehokkaasti yleisöltä. Tämän vuoksi pelastusyksiköt sumppuuntuivat aivan onnettomuuspaikan ympärille ja se vaikeutti tehokasta toimintaa. Potilaiden pelastus- ja ensiaputyö oli yleisesti ottaen kuitenkin hyvin tehokasta. Hengityssuojaimia ei ollut kaikilla käytössä.

Pelastushenkilöstön asennoituminen harjoitukseen oli tarkoituksenmukaista.

Ilmoitukset onnettomuuksista hitaasti perille

Kokonaisuutena harjoituksen järjestely ja läpivienti onnistuivat. Tätä mieltä oli dipl.ins. *Erik Olander* Teollisuusvakuutuksesta. Hänen mukaansa harjoitus osoitti valmiutta, mutta myös joitakin puutteita.

KLOORIONNETTOMUUDEN TORJUNTAHARJOITUKSEN TAPAHTUMAT:

- klo 12.05** Kymin paperitehtaan vedenpuhdistamon työmaalla syttyi tulipalo. Tällä hälytyksellä pyrittiin purkamaan harjoitukseen osallistuneiden suurinta jännitystä.
- klo 12.15** Kinnaksen portin ylikäytävällä tapahtui kloorivaunun ja kuorma-auton törmäys, jossa kloorivaunu kaatui ja sai vuodon. Tämän seurauksena vaunun vuotokohdasta virtaava kloori kaasuuntui ja muodosti hetkessä vaarallisen kloorikaasupilven. Kun onnettomuus havaittiin, annettiin Kymintehtaan kaasuhälytys sireeneillä kaasuhälytys.
- klo 12.20** Sellutehtaan kuorimon luona ja kloorikaasupilven vaikutusalueella todettiin myrkytyksen saaneita henkilöitä kymmenkunta.
- klo 12.35** Kaupunkialueelle ulottuneella kloorikaasupilven vaikutusalueella myrkytyksen saaneita henkilöitä todettiin jo 40—50.
- klo 12.45** Väkevä kloorikaasupilvi reagoi sellun öljyvarastossa ja sytytti tulipalon.
- klo 13.05** Kaasupilven reuna-alueella Kuusankosken keskustassa Valta-kadun ja Ekholmintien risteyksessä ajoivat yhteen koululaiskyydissä ollut linja-auto ja kuorma-auto. Kaikki linja-autossa olleet 40 koululaista loukkaantuivat. Kun onnettomuuden uhrin oli saatu linja-autosta pois, syttyi auto palamaan.

Dipl.ins. Olanderin mukaan ilmoitukset onnettomuuksista menivät hie-
man liian hitaasti perille, joka aiheutti sen, että onnettomuuspaikalle saavuttiin usein turhan myöhään. Hän sanoi myös ihmetelleensä poliisin toimintaa yhteenajopaikalla:

— Poliisin olisi jo turvallisuus-
syistä pitänyt sulkea ehdottomasti
kaikki ne kadut, jotka johtivat kola-

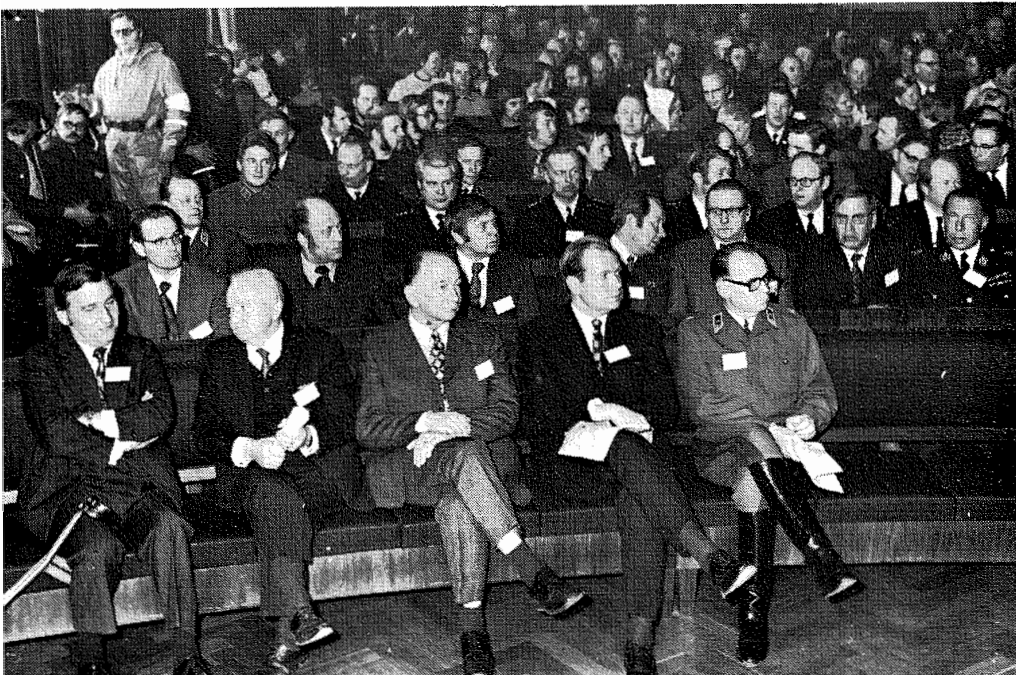
ripaikalle. Nyt siellä kulki ihmisiä ja
autoja aivan vapaasti.

Harjoituksen jälkeen parissa pu-
heenpuheissa ihmeteltiin sitä, että
työsuojelu ei ollut näkyvästi mukana
harjoitusorganisaatiossa. Suojelujoh-
taja Magnus Wangel tähdensi kui-
tenkin omassa puheenpuheissaan, et-
tä suuri osa harjoituksen osanottajis-
ta on tavalla tai toisella vaikuttavia
tekijöitä työsuojelun alalla, joten tä-
täkään puolta ei ollut unohdettu.

Selvitettäviä kysymyksiä on vielä jäljellä

Harjoituksen eräänä tarkoituksena
oli toimintavalmiuden testaamisen
lisäksi jakaa myös paikkakuntalaisil-
le tietoa kloorista, kloorikaasuvaa-
rasta sekä sitä vastaan suojautumi-
sesta. Kuusankosken kaupunginjohta-
ja *Eero Salmenoja* sanoikin, että
(jatkoa takakannen sisäsivulla)

Yhtiön ammattikoulussa pidettiin
jälkiselostustilaisuus, jossa olivat
läsnä harjoitusta seuranneet kutsu-
vieraat. Eturivissä vas. Kuusankosken
kaupunginjohtaja *Eero Salmenoja*,
lääninneuvos *Veino Lisakkala*, kan-
sanedustaja *Heikki Hykkäälä*, johtaja
Antti Örmälä ja kenraalimajuri
Erkki Setälä.

JÄRJESTÖJEN NÄKÖKULMASTA

Kuusankosken Teollisuustoimihenkilöt ry:n tiedotusjaoksen jäsenet selostavat oheisessa kirjoituksessaan yhdistyksen tähänastista toimintaa ja lähiajan tavoitteita. Tiedotusjaokseen kuuluvat yhdistyksen puheenjohtaja Leila Taavitsainen, tiedotussihteeri Terttu Jokiranta sekä johtokunnan jäsen Irma Pethman.

Kehityksen suunta on tilastojen valossa osoittanut toimihenkilöiden aseman huononemista muihin palkansaajaryhmiin nähden. Useat syyt ovat johtaneet tämän suuntaiseen kehitykseen. Siksi yksityinen toimihenkilö onkin herännyt tajuamaan yhteistoiminnan luonteen sekä työmarkkinoiden yhteiskunnallisen merkityksen. Nykyisin on toimihenkilöistä muodostunut uusi dynaaminen koostuma, joka etsii määrätietoisesti paikkaansa yhteiskunnassa. Se muodostuu pääasiassa nuoresta, kouluja käyneestä työvoimasta. Toimihenkilökoostumalla on sekin erityispiirteensä, että arviolta 2/5 kaikista ja n. 1/2 järjestäytyneistä on julkisen sektorin palveluksessa.

Järjestökoulutus on saanut huomattavan sijan liittojen toiminnassa. On huomattu, että koulutettu jäsenistö kykenee parhaiten toimimaan yhteiseksi parhaaksi. Valveutunut jäsenistö kykenee ymmärtämään talous- ja sosiaalipoliittiset ongelmat ja toimimaan ratkaisujen löytämiseksi.

Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitossa (TVK) on 26 jäsenjärjestöä, joiden yhteinen henkilölöjäsentä on yli 280 000.

Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitto (STL) on jäsenmäärältään yksi suurimmista TVK:n jäsenjärjestöistä, n. 33 000 jäsentä. Liiton julkaisu "Teollisuustoimihenkilö" ilmestyy 20 kertaa vuodessa ja palvelee jäsenistöä mm. vaikeaselkoisten sopimusten tulkkina. Monipuolisella

tiedonvälityksellään se antaa kaikille piiriinsä kuuluville 100:n yhdistyksen jäsenille luotettavan ja tuoreen tiedon niin työelämän sektorin kuin kurssi- ja vapaa-ajan tapahtumista.

Paikallisena yhdistyksenä Kuusankoskella toimii Kuusankosken Teollisuustoimihenkilöt ry. Yhdistyksen perinteet ulottuvat 27 vuoden taakse. Jäsenmäärän voimakas kasvu, nykyisin 139, takaa yhdistyksen vakaan jatkumisen. Kattorajana tämä jäsenmäärä ei laisinkaan päde, sillä yleissopimuksemme kattaa suurimman osan tämän tuotantolaitoksen konttoritoimihenkilökunnasta. Ulko-

ratkaisuihin niin työehto- kuin rationalisointi- ja koulutusasioissa. Lisäksi edustajamme ovat vaikuttamassa myös muilla yhä laajenevilla aloilla, kuten tuotantokomiteassa, henkilöstöpolitiikan työryhmässä, työterveysasematoimikunnassa, STL:n Kymen piirin toimikunnassa, yhtiön henkilöstölehtien neuvottelukunnassa sekä ns. huumetyöryhmässä. Kaikkialla tehdään työtä rakentavassa mielessä, myös yhdistyksen piirissä. Järjestötoimintahan aktivoi jäseniään hankkimaan tietoa ja taitoa sekä vaatii jatkuvasti itsensä kehittämistä.

Kehitys täydelliseen järjestäytymi-

puolelle jäävät ainoastaan henkilöt, joilla on itsenäinen, johtava asema yrityksessä tai sen huomattavassa osassa tai jotka edustavat työnantajaa toimihenkilökunnan palkka- ja työehtoja määriteltäessä. Siispä arvioikoon jokainen asemansa ja tarkistakoon kantansa, myös nämä, nyky-yhteiskunnalle vieraat, järjestäytymättömät. Välttämällä vaatimattoman jäsenmaksun, nämä 200 toimihenkilöä kuitenkin nauttivat eduista, joita heidänkin edestään järjestäytyneet neuvottelevat sopimus-

Teollisuustoimihenkilöillä on puheenvuoro: kuvassa vasemmalta Terttu Jokiranta, Irma Pethman ja Leila Taavitsainen

seen kulkee vääjäämättömästi eteenpäin. Turhat ennakkoluulot ja asenteet voivat tosin hieman jarruttaa kehitystä, mutta eivät voi estää sitä. Siksi olisi jokaiselle edullista päästä mahdollisimman pian pois näistä haittaavista kitkatekijöistä ja ryhtyä kehittämään yhteistoiminnan muotoja, jotka takaavat miellyttävät työolosuhteet ja työrauhan.

Vuosisadan vaihteen Kymintehdas Hugo Simbergin kuvaamana

VEIKKO TALVI

Kymin Osakeyhtiön tunnuksen aarnikotkan Hugo Simberg piirsi v. 1899. Oheisena aarnikotka viimeisteltynä alkuperäispiirroksena. Juhla-adressia varten taiteilija teki aarnikotkasta etsauksen.

Kuusankosken seutu kuvaamataiteilijoiden esittämänä on kiintoisa aihe niin taidehistorian kuin kotiseutututkimuksen kannalta. Tuskinpa mikään muu maaseudun teollisuuspaikkakunta maassamme onkaan houkuttellut joki- ja koskimaisemillaan sekä tehdasnäkymillään taiteilijoita siinä määrin kuin Kuusankoski. Kotiseudullisen kuvauksen antia lisää vielä se, että jo v. 1747 Augustin Ehrensvärd Ruotsi-Suomen puolustusstrategiaa suunnitellessaan luonnosteli matkakertomukseensa Kymijokivarren näkymiä. Niiden joukossa on kuva Aholankoskelta sekä Maunukselan kylää, Naukionvuorta ja Kettumäkeä esittävä maisema nähtynä Rauhanvirran rannasta. Kaksi muutakin kuvaa voidaan melkoisella varmuudella sijoittaa täkäläiseen rapakivimaisemaan. Suomalaisen maisemamaalauksen kohteeksi Kuusankosken seutu joutui 1800-luvun lopulla. Aina kuolinvuoteensa 1919 saakka Victor Westerholm saapui lukuisia kertoja sekä kesäisin että talvisin Kuusankoskelle ja hänen tuotantonsa huomattavimmat joki- ja koskiaihteiset öljymaalauksensa ovatkin täältä. Erityisesti hän oli kiintynyt Kuusankosken yläputouksiin sekä Mustanvuoren ja Hölsänniemen jokimaisemiin. Maisema Mustaltavuorelta Kuusanniemeen sekä myös tehtaات innoittivat puolestaan A. W. Finchiä rohkeisiin värikokeiluihin. Myöhemmistä nimekkäistä maisemamaalareista mainittakoon Santeri Salokivi, Werner Thomé ja Anton Lindfors.

Varhaisempia Kuusankosken seudun kuvaajia innostivat lähinnä komeat koski- ja jokimaisemat, joille rapakivivuoret ja harjut antoivat jylhyyttä. Milloin kuvattiin myös tehdasta, nähtiin sekin ikään kuin maiseman osana. Varsinaisen tehdastyön ja työntekijöiden kuvaamista vierastettiin. Kansanihmisten esittäminen oli kyllä jo tuolloin yleistä, mutta se kohdistui pääasiassa talonpoikaishahvaaseen. Sitä suurempi arvo jo yksistään tehdasympäristön ja työntekijäin kuvaamisen kannalta on tunnetun taiteilijan Hugo Simbergin etsaus-, piirros- ja laveeraussarjalla, jonka hän teki v. 1900. Siitä on kyllä mainintoja Sakari Saarikiven teoksessa 'Hugo Simberg — Elämä ja tuotanto' (Söderström 1948) ja muutamia etsauksia on julkaistukin Saarikiven toimittamassa kuvateoksessa 'Hugo Simberg: Grafiikkaa' (Söderström 1947). Kuitenkin vasta yhtiön juhluvuoden tapahtumien saama julkisuus sai aikaan sen, että taiteilijan perikunta kiinnitti huomiota hänen ja Kymiyhtiön väliseen kosketukseen vuosisadan vaihteessa ja paikallistuntemusta apuna käyttäen saatiin taiteilijan jäämistöstä esiin kokoelma, joka käsittää 21 etsausta, niistä useimmat kahtena kappaleena ja samoihin aiheisiin liittyviä tussi- ja lyijykynäpiirroksia, niistä useat samalla tussilaveerauksia yhteensä 11 kpl. Todennäköisesti sarjasta puuttuu ainoastaan yksi etsaus. Nytemmin tämä taide-, kulttuuri- ja paikallishistoriallisesti poikkeuksellisen arvokas kokoelma on siirtynyt Kymiyhtiön omistukseen ja siten yhtiön taidekokoelma on saanut ennalta arvaamattoman täydennyksen.

Yhtiön tunnus aarnikotka ja yhtiö- läisten toimitusjohtajalleen lahjoittama juhla-adressi

Hugo Simberg teki v. 1899 tilaus-
työnä Kymiyhtiölle tunnuksen anti-
kin heraldisen kuvion aarnikotkan
mukaan. Määräsikö tilaaja aiheen
vai oliko se Simbergin keksimä, se
lienee mahdollista selvittää arkisto-
tutkimuksen avulla. Yhtiön tavara-
merkiksi teollisuushallitus hyväksyi
aarnikotkan v. 1901. Simberg som-
mitteli aarnikotkasta myös etsauk-
sen Kymin Osakeyhtiön juhla-adres-
sia varten. Merkin syntyminen kyt-
keytyykin yhtiön 25-vuotisjuhlien
yhteyteen kuten seuraavasta ilme-
nee.

Kymintehtaan rakennustöiden al-
kamisesta tuli 1897 kuluneeksi 25
vuotta. Kymiyhtiö ei silloin kuiten-
kaan — päinvastoin kuin naapuri-
tehdas Kuusankoski-yhtiö — viettä-
nyt juhlia. Näin ei tapahtunut vielä
kaksi vuotta myöhemminkään, jol-
loin Kymintehdas oli ollut käynnis-
sä 25 vuotta. Juhlia vietettiin vasta
3. ja 4. pñä elokuuta 1901.

Osoittaakseen kiittolisuuttaan yh-
tiön toimitusjohtajalle, kauppaneu-
vos Ernst Dahlströmille, joka oli ol-
lut yhtiön toimitusjohtajana tehtaan
valmistumisesta alkaen, yhtiöläiset
päättivät lahjoittaa hänelle juhla-
adressin. Sen kuvittajaksi saatiin
Hugo Simberg ja niin syntyi edellä
mainittu etsaussarja ja siihen esityö-
nä tehdyt luonnokset. Mutta anta-
kaamme ensin aikalaisen kertoa omin
sanoin noista suurjuhlista. Hamina-
laisessa Koitar-lehdessä julkaistiin
10.8. 1901 seuraavan sisältöinen uu-
tinen:

”Elokuun 3 ja 4 päivänä 1901
vietettiin Kymin paperitehtaan 25-
vuotisjuhlaa. Oikeastaan tehdas on
ollut toiminnassa jo 27 vuotta, mut-
ta yhtiö on siirtänyt juhlan tähän
saakka. Työläiset lahjoittivat kaup-
paneuvos Dahlströmille albumin

jossa on kaikkien nimet. Kauppa-
neuvos Dahlström piti työläisille
ruotsinkielisen puheen, jonka opet-
taja Hj. Hultin suomensi. Samalla
puhuja mainitsi nimeltä kaikki ne,
joille yhtiö oli päättänyt antaa muis-
tolahjan, antoi kättä ja kirjeen, jos-
sa rahalahja oli. Henkilö, joka oli
ollut yhtiön palveluksessa yhtämit-
taa 25 vuotta, sai 250 mk, 20 vuo-
desta 200 mk ja 15 vuodesta 150
mk. Lahjan saajia oli niin paljon,
että summa nousi useihin kymme-
niin tuhansiin markkoihin. Lisäksi
yhtiö lahjoitti kipukassaan 50 000
mk ja useille työnjohtajille kultakel-
loja. — Lahjain jaettua alkoi pu-
heitten sarja, jossa työväestön puo-
lelta kiitettiin tehdasta tuntuista ja

Juhla-adressin alkusivu runopukui-
sine tervehdyksineen. Vuosiluvut tar-
koittavat Kymintehtaan tuotannollisen
toiminnan ensimmäistä neljännes-
vuosisataa. Etsaus.

jalomielisistä lahjoistansa vähävarai-
selle työväestöllensä, jonka hiellä ja
väellä tehdas on niin mahtavaan
voimaan tullut. Puolelta ja toiselta
siinä puheita jatkui, kotitekoisen,
juhlaa varten valmistetun juovutta-
mattoman oluen ääressä. — Klo 7
illalla alkoi niin sanoakseni ”suuri
ehtoollinen”, johon otti osaa noin
1 200 henkeä ilman lapsia eli kaikki
tehtaaseen kuuluva työväestö. Sai
siinä olla muutama leipäkannikka
ym. ennen kuin moinen lauma oli il-
man ihmeen voimaa ravittu. —

Sunnuntaina oli juhla lapsille, joille annettiin namusia. Heillekin on annettu niin suuri lahja kuin kansakoulu, jossa saavat inhimillisen alun kasvatuksellensa. — Tehtaan osastot olivat seisauksissa kaksi päivää. Työläiset saivat kuitenkin palkan. — Kiitollisuuden kyynel nousi niinä päivinä monen vanhuksen silmiin eikä suotta, sillä moinen juhla moisine lahjoinensa ei ole meidän kapitalismin painostamalle työväestölle yhdentekevää. Olihan se isännistön puolelta sangen kiitollinen tunnustus niille, jotka ovat tuotannon välikappaleena olleet. Tällaiset tilaisuudet ja tapaukset olisivat varmaankin tehokkaat pienentämään sitä kuilua, joka on revennyt isännistön ja työväestön välillä ja joka

muussa tapauksessa näyttää hyvin arveluttavaksi tulevan. Muistakaa maamme muutkin teollisuuden harjoittajat työmiesraukkaa, raatajaa niin kauniisti kuin muisti Kymintehtaan Osakeyhtiö. J.H.A.”

Nimimerkki oli kouvolaalainen jarrumies (sittemmin ylikonduktööri) Juho Heikki Anttila, erittäin valistunut mies, joka kirjoitti paljon lehtiin.

Simberg aloitti Kymintehtaan tehdaslaitosten ja maisemien kuvaamisen vuoden 1900 alussa. Vesivoimalaitosta esittävä laveerattu tussipiirros on merkinnän mukaan tehty helmikuussa ja itse kuvakin jäisine masoineen kertoo kylmästä talvisäästä. Useat ulkokuvat on kuitenkin tehty kesällä, ja todennäköisesti

Simberg oleskeli pitkään tai useita kertoja Kymintehtaalla vuoden 1900 aikana. Varmaan hän oli tehtaan johdon vieraana. Siihen viittaa mm. yhteen vedokseen kirjoitettu omistus isännöitsijä Knut Selinin tyttärelle.

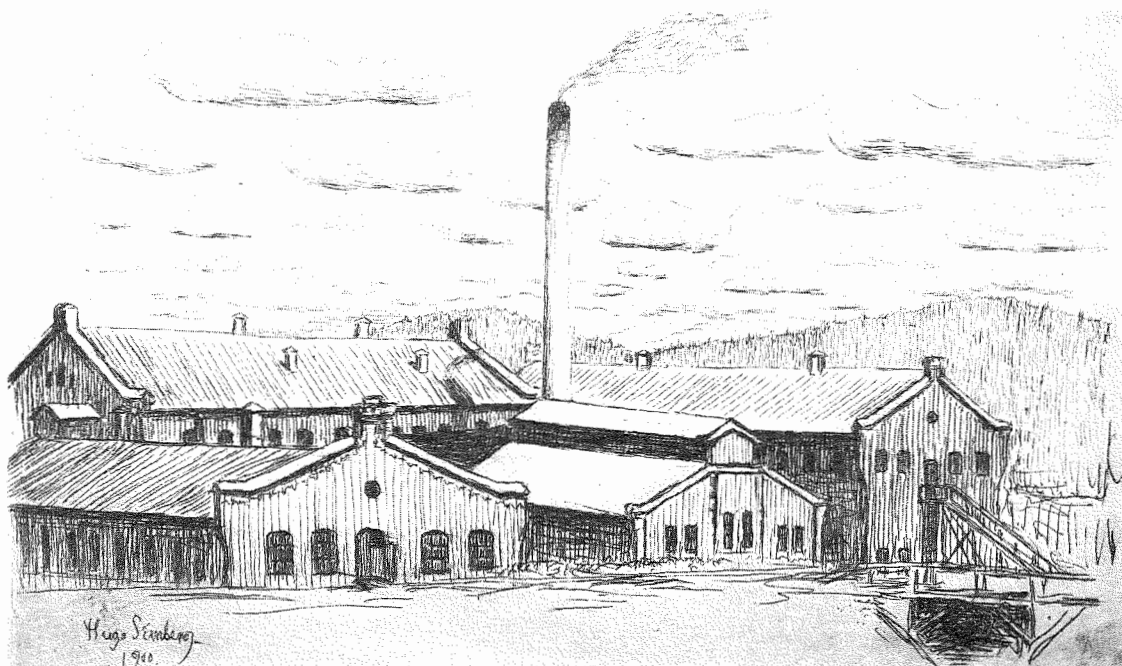
Tapansa mukaisesti Hugo Simberg suhtautui vakavasti tähän hänelle uuteen aihe maailmaan. Hän teki lukuisia piirroksia käyttäen etupäässä tussia ja antaen useille luonnoksilleen maalauksellisuutta laveeraamalla niitä tussilla. Lopullisen muotonsa tämä Kymintehtas-sarja sai etsauksissa, jotka hän on varmaan tehnyt luonnosten pohjalta ateljeessaan.

Saarikivi kuvaa kirjassaan näitä Kymintehtas-etsauksia seuraavasti: ”Aiheiksi hän piirusteli kuvia tehtaiden eri osastoilta, jotka etsauksina näiivissä asiantuntemattomuudessaan ovat usein tahattoman huvittavia.”

Kun olen nähnyt koko aineiston ja perehtynyt siihen tarkemmin, en pitäisi näitä Simbergin töitä pelkääntään kuvituksena vaan vakavasti otettavina taiteellisinä teoksina. Niillä on aivan poikkeuksellinen arvo siinä mielessä, että todennäköisesti maassamme ensimmäisen kerran kuvattiin taiteen keinoin tehdassaleja, koneita ja työmiehiä tehdastyön ääressä. Harvoin tehdastyötä tuolloin edes valokuvattiin, koska tehdassalit olivat pimeitä ja valotusajat pitkiä. Ei myöskään osattu lähestyä aihetta siten kuin Simberg teki. Katsoisinkin näillä Simbergin tehdasaiheilla piirroksilla ja etsauksilla olevan sekä merkittävää taiteellista että harvinaista dokumentaarista arvoa. Aivan oman viehätöksensä tälle sarjalle antavat luontoa esittävät etsaukset ja piirrokset. Nekin kyllä vertauskuvallisesti liittyvät sarjaan viittaamalla yhtiön harjoittamaan metsä- ja maatalouteen. Samalla taiteilija on ikuistanut seudun kaunista luontoa.

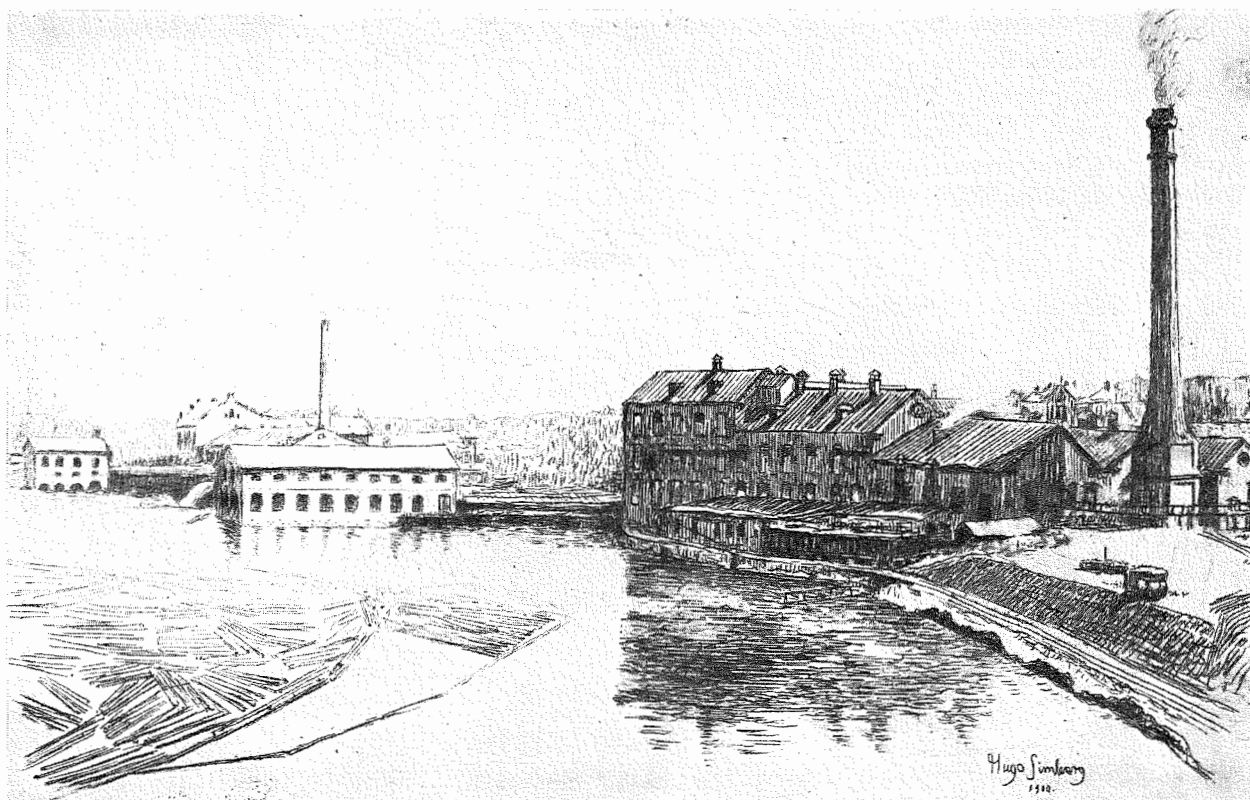
Mies sorvipenkin ääressä Kymintehtaan korjauspajassa. Etsaus.

Kymintehdas kuvattuna tehdaspihalta käsin. Oikealla oleva rakennus 'Amerikansali', jonka pohjakerroksessa v. 1897 hankittu yhtiön kolmas paperikone, nykyinen PK 3. Etsaus.

Kymintehdas kuvattuna alajuoksulta päin. Oikealta sulfiittiselluloosatehdas, olkimassatehdas, sen takana puuhiomo sekä paperitehdas, vas:lla vesivoimalaitos. Etsaus.

Hugo Simberg ja hänen omaperäinen taiteensa

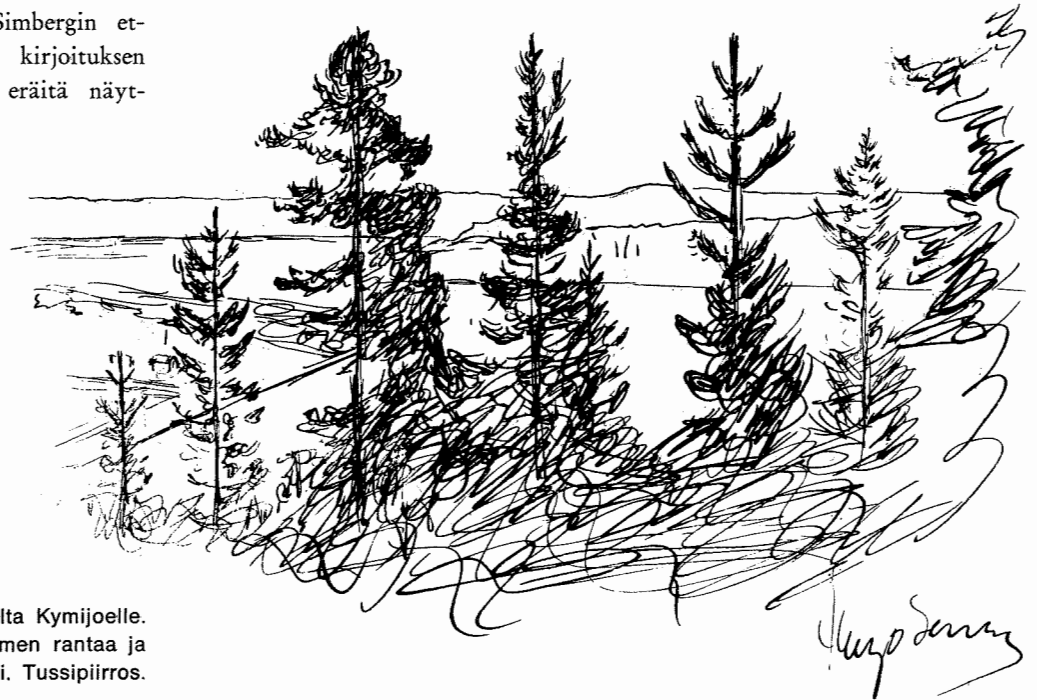

Adressi sidottiin upeisiin aarnikot-ka-tunnuksin varustettuihin kansiin. Etusivulla on sepeleen sisällä ajalle ominainen runopukuinen tervehdys. Sen suomenkielinen asu selittyy sillä, että kaikki yhtiön palveluksessa olevat olivat osallisina adressissa, johon kirjoittivat myös nimensä. Adressin muu sisältö koostuu Simbergin etsauksista, joista tämän kirjoituksen yhteydessä julkaistaan eräitä näytteitä.

Hugo Simberg syntyi v. 1873 Haminaassa, jossa hänen eversti-isänsä toimi kadettikoulun kasöörinä. Pojan ollessa 8-vuotias perhe muutti Viipuriin. Täällä hän kävi koulunsa ja vietti kesät perheen huvilalla Säkikijärvellä. Simbergien säätyläisperheessä harrastettiin ahkerasti piirtämistä ja maalaamista, mutta silti pojan päätöstä jättää oppikoulu kesken ja aloittaa taideopinnot Taideyhdistyksen piirustuskoulussa Helsingissä pidettiin epävarmana ratkaisuna. Vastoin säätyläisperheen perinteitä taiteilijaksi antautuneen Hugo Simbergin yhteys kotiin ja sukulaisiin ei kuitenkaan katkennut, vaan luja yhteenkuuluvuuden tunne piti hänet elämänsä loppuun saakka kiinteästi suvun jäsenenä. Hänen kuolinhetkenään v. 1917 maassamme vallitsivat epävakaiset olot, eikä hänen kuolemastaan saatu edes tietoa sanomalehtiin.

Kirjoitukseemme liittyvästä taiteilijaa esittävästä valokuvasta näemme, että hänen ulkonäössään oli jotakin tavallisesta suomalaisesta poikkeavaa. Kaikesta päätellen Hugo Simberg oli saanut perintönä vierasta verta, joskaan tätä ei ole voitu sukututkimuksen avulla todistaa; isän puolelta tiedot ulottuvat vain taiteilijan isoisään saakka. Myös luonteeltaan taiteilijassa ilmeni kaksi vastakkaista puolta. Toisaalta hän oli hilpeä, avoin ja seurallinen, mutta ajoittain taasen itseensä sulkeutunut ja syvä-liseen mietiskelyyn taipuvainen.

Vielä selvemmin Simbergin erikoislaatuisuus tuli esiin hänen taiteessaan. Suomen taiteilijoista hän on omaperäisimpiä ja alkuperäisimpiä. Hänellä ei ollut esikuvia ja vaikeata on ollut myös häntä jäljitellä. Vaikka hän suuresti ihaili Akseli Gallén-Kallelaa ja työskenteli Ruovedellä mestarin oppilaana, ei hän edes

Näköala Mustaltavuorelta Kymijoelle.
Vas:lla Kuusanniemen rantaa ja
oik:lla Sääksniemi. Tussipiirros.

omaksunut tämän tyyliä, vaan kulki omaa tietään. Jo tuona varhaiskautenaan hän teki useita parhaita töitä, pienikokoisia akvarelleja kuten Syksy, Halla, Talonpoika ja kuolema helvetin portilla, Kuoleman puutarha, Tanssi sillalla, Satu-kuvat ja lukuisat Piruparka-aiheet. Hän kuvasi elämän symboliikkaa, elämän ja kuoleman läheisyyttä, mutta ei kolkosti vaan melkein hellästi ja samalla omintakeisen koristeellisesti. Siten hänen taiteensa liittyy ajalle ominaiseen symboliikkaan ja jugendnimellä tunnettuun koristeelliseen tyyliin, joka nyt on jälleen tullut yleisen mielenkiinnon kohteeksi.

Hugo Simbergin parhaita ja omaperäisintä luomiskautta oli 1890-luvun jälkipuolisko ja vuosisadan vaihe. Hänen taiteensa huippuna voidaan pitää Tampereen Johanneksen kirkon freskojen valmistumista v. 1906. Kirkon piirustuskilpailun oli voittanut Lars Sonck. Jo kirkkoa rakennettaessa alkoi vaikuttaa siltä, että tuloksena syntyisi jotakin aivan ainutlaatuista. Kirkon koristelun saivat suorittaakseen Hugo Simberg ja Magnus Enckell, joille rakennuslautakunta antoi täysin vapaat kädet niin aiheiden valintaan kuin tekotaapaan nähden. Niinpä tulos olikin epätavallinen ja suurenmoinen ja voitti lopulta kiihkeän vastarinnan, vaikka taiteilijat olivat kuvanneet ihmisiä alastomina ja Simberg maalanut kattoon ylimmäksi paratiisinkäärmeen. Työ jaettiin siten, että Enckell maalasi suuren alttaritaulun ja Simbergin osalle tuli katto- ja seinäpintojen sekä lehterikaiteen freskojen ja ikkunamaalausten sommitelu ja suoritus.

On mielenkiintoista todeta, että v. 1897 Lars Sonckilta oli tilattu Kymintehtaan suuren kansakoulun ja pienten lasten koulun piirustukset ja annettu hänen toteuttaa niiden suunnittelussa kansallisromanttisia pyrkimyksiään. Kolme vuotta myöhemmin Hugo Simberg puolestaan ikuisti

Kuusankosken maisemia ja tehdasnäymiä grafiikan keinoin. Sonckin suurenmoinen arkkitehtooninen luomus on pelastettu ja palvelee paikakuntaa kotiseututalona. Nyt on saatu talteen Simbergin Kymintehdas-grafiikkasarja ja siihen liittyvät luonnokset, jotka hän teki juuri parhaana luomiskautenaan.

Hugo Simberg aloitti grafiikan keilunsa Gallén-Kallelan opastamana Ruovedellä v. 1895. Sitä ennen hän ei ollut joutunut tekemisiin grafiikan kanssa. Hän aloitti puupiirroksilla, mutta keskittyi pian etsausmenetelmään, josta tuli hänen varsinainen graafinen alansa. Etsaustekniikka sopi hyvin hänen viivankäyttöönään sekä ilmaisemaan hänen vahvasti ver-

Kymijoen rantajyrkäne Mustanvuoren kohdalla. Taustalla Sääksniemi. Etsaus.

tauskuvallisuuteen taipuvaa mielikuvitustaan. Pienoisakvarellien sekä Tampereen Johanneksen kirkon freskojen ohella Hugo Simberg loi grafiikassaan kaikkein aidointa ja kestävintä taidettaan ja samalla hän yhdessä Gallén-Kallelan kanssa laski perustan maamme taidegrafiikalle.

Ateneumissa on joulukuun loppuun saakka avoinna Hugo Simbergin ja ruotsalaisen Ivar Aroseniuksen yhteisnäyttely nimeltä 'Pikku-Lillan ja Piruparka'. Näyttelyssä on Simbergiltä esillä hänen keskeisintä akvarelli-, piirustus- ja grafiikkatuotantoaan.

Vuoden vaihteessa siirtyy yhtiön pitkäaikainen hallintojohtaja, varatuomari Lars Räihä eläkkeelle. Runsaan 26 vuoden ajan hän on ollut näkyvä hahmo yhtiön eri toimintasektoreilla. Johtaja Räihän toimialaan ovat parin viimeisen vuosikymmenen aikana kuuluneet tuotantoa ja myyntiä lukuun ottamatta kaikki muut yhtiön toiminnot. Aikaisempina vuosina hänelle kuului vastuu aina kirjanpidosta työturvallisuuteen saakka. Välimaastoon ovat sitten sijoittuneet yhtiön lakiasiat, kiinteistö- ja maapolitiikka, metsäosasto, työterveystoiminta, tiedotustoiminta, koulutus-toiminta, eläkeasiat, henkilöstöhallintoon liittyvät monet tehtävät sekä osto-osasto ja Juantehdas. Haastattelijan kysymykseen, eikö näin laajan toiminta-alueen johtaminen ole joskus tuntunut ylittsepääsemättömän raskaalta, on johtaja Räihällä ponnekas vastaus valmiina: "Minulla on aina ollut onni työskennellä taitavien esimiesten ja kyvykkäiden alaisten kanssa."

Johtaja Lars Räihä:

Erikoistumista hallinnon alueella vuosi vuodelta enemmän

— *Minkälaisista tehtävistä siirryitte Kymin Osakeyhtiön palvelukseen?*

— Olin johtajana valtiokonttorissa, kun Kymiyhtiön silloinen varatoimitusjohtaja Knut von Troil tiedusteli mahdollisuuksiani ottaa vastaan yhtiön lakiasiainosaston päällikön tehtävät varatuomari Ingvar Horellin siirryttyä pois yhtiön palveluksesta. Entuudestaan minulla ei ollut kosketusta teollisuuselämään, sillä olin opiskelujeni päätyttyä toiminut valtion virkamiehenä ja pankkialalla. Koska tarjous tuntui houkuttelevalta ja mielenkiintoiselta, otin sen vastaan ja tulin Kuusankoskelle v. 1946. Aluksi toimialaani kuuluivat yhtiön lakiasiat, mutta kun v:n 1950 alusta sain nimityksen koko yhtiön konttoripäälliköksi, lisääntyivät tehtävät olennaisesti. Periaatteessa ne ovat olleet lähes samat siitä lähtien, vaikka toimen nimitykset ovat vuosien varrella muuttuneet.

— *Parin vuosikymmenen aikana ovat yritysjohdon työskentelytavat kokeneet monenlaisia muodonmuutoksia. Miten muutokset ovat näky-*

neet yhtiön hallinnossa?

— Täytyy myöntää, että muutos on ollut valtava. Aikaisemmin työskentely tapahtui kovin henkilökohtaisella tasolla ja päätöksenteko oli suurelta osalta oman harkinnan varassa. Nykyään asiat hoidetaan niin hallinnon kuin tuotannonkin puolella kollektiivisesti erilaisissa työ- ja projektiryhmissä. Tämä muutos on nähdäkseni ollut kaikkein näkyvin sodanjälkeisessä yritysjohdossa.

— *Voitteko tarkemmin määritellä milloin ensimmäiset merkit tällaisesta kehityksestä alkoivat näkyä?*

— Yhtiömme aikaisemman toimitusjohtajan, vuorineuvos K. E. Ekholmin ollessa viimeisiä vuosiaan yhtiön johdossa, oli edellä selostamani kaltainen kehitys jo havaittavissa. Tietenkään tämä ei ole ollut pelkästään yhden yrityksen piirissä tapahtuvaa kehitystä, vaan se on ollut yleismaailmallista. Kymmenkunta vuotta sitten tämä uusi vaihe oli mielestäni jo selvästi nähtävissä. Osaltaan siihen ehkä meillä vaikutti sekin, että koulutustoiminnan tehostumisen vaikutuksesta alkoi uusia nä-

kemyksiä tulla entistä tuntuvammin esille.

— *Minkälainen vaikutus on yhteistoiminnalla ja erilaisilla työryhmillä ollut hallinnon alueella?*

— Minun mielestäni tällainen yhteistoiminta, jota nykyisin harrastetaan vähän kaikilla alueilla, tuo tietysti runsaasti erilaisia näkemyksiä esille ja avartaa siten vastuunalaisissa tehtävissä toimivien näköaloja. Toisaalta se johtaa myös ratkaisujen omaperäisyyden häviämiseen. Esimerkkinä voin mainita, että sosiaalitoiminnan alueella Kymin Osakeyhtiössä on varmasti oltu monessa suhteessa edellä kävijöitä, mutta nykyisellään jolloin kaikki toiminnot yrityksissä ovat riippuvaisia paljolti sopimuksista ja laeista, ei tällaisia firmakohtaisia eroavaisuuksia pääse juuri enää syntymään.

— *Nykyisin on organisaatiokäsite tullut päivänpolttavaksi puheaiheeksi yrityselämässä. Mikä on kokeneen hallintomiehen kanta tässä asiassa?*

— Olen ollut Kymin Osakeyhtiössä mukana useissa organisaatiois-

sa ja niiden muutoksissa. Taloon tultuani yhtiössä koettiin erittäin suuri toimintojen keskittämismuutos ja sen jälkeen taas hajakesitys, mikä johti ennen pitkää uudelleen osittaiseen sentralisointiin. Nykyisin eletään yhtiössä erittäin voimakasta hajakesityksen vaihetta, joka on aivan luonnollista seurausta yhtiön voimakkaasta kasvusta viime aikoina. Onhan yhtiön tuotantoyksiköiden määrää viimeisen neljännesvuosisadan aikana kasvanut lähes 2,5 kertaiseksi. Organisaation muodot luonnollisesti muuttuvat muun teollisen kehityksen seurana. Tällä hetkellä siitä ehkä puhutaan vain enemmän kuin aikaisemmin.

— *Miten organisaatiokehitys näkyy yhtiön hallinnossa?*

— Viisikymmenluvun alussa yhtiön konttoripäällikön alaisuuteen kuuluivat nykyisten hallintotehtävien lisäksi vielä kirjanpito ja kustannuslaskenta. Myöhemmin nämä talousasiat erotettiin omaksi alueekseen, mikä on aivan luonnollista nykyistä kehitystä ajatellen. Henkilöstöhallinto on tulossa niin meillä kuin muissakin yrityksissä yhä enemmän omaksi erikoistoinnukseksi, jolloin perinteellisesti hallinnon piiriin kuuluneet muut toiminnot muodostavat vähitellen oman alueensa. Henkilöstöhallintoon lasken tässä tapauksessa kuuluvaksi työmarkkinapolitiikan, työsuojelun, työterveyden ja koulutuksen. Tämä kehitys on nähtävissä myös Kymin Osakeyhtiössä.

— *Mitkä vastuualueeseen kuuluvista toiminnoista ovat selvästi muuttuneet ja kehittyneet viime vuosien aikana.*

— Olennainen muutos on tapahtunut esimerkiksi tiedottamisen alueella. Kun yhtiö oli pienempi, oli henkilökohtaisella tiedonvälityksellä paljon suurempi merkitys kuin nyt. Yhteydenpito työntekijöiden, toimihenkilöiden ja johdon välillä tapahtui paljon enemmän henkilökohtaisten kontaktien välityksellä kuin tänä

päivänä. Nykyisin tuo yhteydenpito kulkee ensinnäkin paljolti organisaation eri portaita pitkin ja toisaalta tiedottaminen on muuttunut luonteeltaan selvästi virallisemmaksi ja muodoltaan kirjalliseksi. Tästä on osoituksena yhtiön henkilöstölehtien sisältämä materiaalin lisäys ja erilaisten muiden painotuotteiden ja kirjallisten tiedotteiden lisääntyminen. Organisaation muuttuessa ja henkilökunnan kasvaessa ja vaihtuessa on tällainen kehitys ymmärrettävää, mutta henkilökohtaisten kontaktien väheneminen on mielestäni valitettavaa. Ihmissuhteiden heikentyminen lisää väärinkäsitysten vaaraa.

— Muilla alueilla on luonnollisesti myös tapahtunut kehitystä ja muutosta, mutta ehkei niin näkyvää ja selvää kuin tiedottamisen kohdalla. Eläkeasioiden hoidossa on yhtiössä oltu kaukonäköisiä ja sama pätee terveydenhoidon ja työturvallisuuden alueella. Henkilökunnan koulutus on nykyisessä laajuudessaan päässyt kasvamaan vasta viime vuosina, koska aikaisemmin meillä ei ammattikouluja lukuun ottamatta ole ollut päätoimista henkilökuntaa sitä hoitamassa.

— *Yhtiön kiinteistö- ja maapolitiikkaan liittyvät kysymykset ovat myös kuuluneet toimialueeseen. Minkälaisia näkymiä on ollut haavoittavissa tällä työsaralla?*

— Kun tulin yhtiöön, jouduin heti mukaan maanhankintalain toteuttamismuutokseen, jonka aikana yhtiö vapaaehtoisin kaupun ja pakolunastusteitse menetti noin 80 000 hehtaaria maatalous- ja metsämaata. Hieman myöhemmin tulin sitten tekemisiin voimakkaan omakotirakennustoiminnan kanssa, joka Kuusankoskella virisi 1940-luvun lopulla hyvin voimakkaaseen kasvuun. Tilaston mukaan on vuodesta 1947 lähtien rakennettu yhtiön tuen turvin 2 415 omakotitaloa ja osakehuoneistoa. Tontteja on yhtiö tänä

aikana myynyt 919. Nykyisellään on omakotirakentaminen selvästi hidastunut ja kerrostaloasuminen vastavasti yleistynyt. Olen kuitenkin sitä mieltä, että tämä on vain välivaihe, sillä kuten Ruotsissakin on havaittu, ei kerrostaloasuminen jaksa pitkään tyydyttää, vaan ihmiset pyrkivät taas takaisin luonnon pariin asumaan. Uskon, että näin käy myös meillä ja omakotirakentaminen tulee vielä myöhemmin uudestaan elpymään. Yleisenä toteamuksena on kuitenkin sanottava, että merkittävin muutos yhtiön aikaisempaan maapolitiikkaan nähden on toimikautenani ollut yhtiömme lukuisat ja laajat maanluovutukset asuntotuotantoa varten.

— *Yhtiön juhlavuoteen liittyen esititte ajatuksen 100-vuotissäätiön perustamisesta. Onko säätiön toiminta vastannut odotuksianne?*

— Ensimmäisen vuoden kokemusten perusteella voi sanoa, että säätiön toiminta on päässyt hyvin alkuun ja vastaa siten täysin odotuksiani. Eniten minua hämmästytti se, että henkilökunnan piirissä on näinkin runsaasti pitkälle kehittyneitä eri alojen harrastajia ja monivuotisia itseopiskelijoita. Heidän työtään on ilo ja täysi syy myös yhtiön tukea. Tulen vielä vuoden 1974 ajan jatamaan säätiön hallituksen ja edustajiston puheenjohtajana, mutta toivon, että sen jälkeen tilalleni valittaisiin joku yhtiön ulkopuolinen henkilö.

— *Mitkä ovat suunnitelmanne eläkkeelle siirtymisenne jälkeen?*

— Tarkoitukseni on kyllä tässä vaiheessa vapautua ansiotyöstä ja ryhtyä eläkeläisenä toteuttamaan omia mielitekojani. Eivät ne nyt kovin suuria ole, mutta varmasti minulle jää enemmän aikaa esimerkiksi matkustelemiseen.

— *Minkäläisen osan tulevat monivuotiset harrastuksenne metsästäys ja lukeminen saamaan eläkevuosina?*

— Toivon tietysti, että voin jatkaa
Jatkuu s:lla 26

Henkilökunnan suhde teollisuuslaitokseen on tänä päivänä muotoutumassa uudelleen. Tiedottaminen, vaikuttaminen, ja yhteistoiminta, ovat uusia asioita, joiden merkitys ja sisältö työelämässä on pohdinnan alaisena. Entisajan tehtaassa oli yhteistoiminta lähinnä isännän jylhää ääntä, suoraviivaista ja samalla usein yksinkertaista. Patrioottien aika on ohi ja tilalle on tullut viestivä eli keskusteleva työyhteisö. Yhteistoiminnassa on kysymys tietojen välittämisestä eri henkilökuntaryhmien välillä. Käsitykset yhteisestä parhaasta vaihtelevat, eri ihmiset ja henkilöryhmät korostavat asioissa erilaisia näkemyksiä. Keskusteluissa pyritään vaikuttamaan eri näkökohtien huomioon ottamiseksi päätöksiä tehtäessä.

Puitteet sisäiselle tiedottamiselle antaa tiedotussopimuksen lisäksi Tiedon kulku Kymin Osakeyhtiössä-kirjanen. Tiedotustoimikunnan työsalalta voidaan poimia kyselytunnit, jotka edustavat suoraa viestintää, ja tehdaslehti.

Salon tehdaslehti Varoventtiili on tehokas ja halpa ratkaisu, joka täyttää sille asetettuja vaatimuksia tehtaan sisäisten tietojen nopeana

Salon tehtaalla vilkasta yhteistoimintaa

Teollisuuslaitos ei ole umpio, joka voisi toimia ottamatta huomioon ympäristöä. Lähin kohderyhmä on tehtaan oma henkilökunta, työvoima, tuotannon eräs perustekijä. Nykyaikainen tehdas on sosiaalinen järjestelmä, jossa eri henkilökuntaryhmien käyttäytyminen ja toiminta vaikuttavat ja saavat vastavaikutuksia. Yhteistyöllä pyritään ennakoimaan toimintaa ja tasoittamaan vastakohtauksia yhteiseksi parhaaksi.

Peruspuitteet yhteistoiminnalle on luotu lakisääteisesti tai työmarkkinajärjestöjen keskinäisillä sopimuksilla. Korkeammalta johdettujen yhteistoimintamuotojen rinnalle on kehittänyt henkilökunnan keskuudessa omaehtoista yhteistoimintaa joka liittyy lähinnä vapaa-ajantoiintaan.

Käytännön yhteistoimintaa

Lakisääteiset yhteistoimintamuodot kuten tuotantokomitea, luottamusmiestoiminta ja työsuojelutoimikunta ovat vuosien kuluessa kanavoituneet omiin uomiinsa ja noudattelevat peruslinjoiltaan kaikkialla samoja muotoja. Niiden tehokas käyttäminen yhteistoimintavälineinä riippuu siitä arvosta, minkä eri hen-

kilökuntaryhmät niille antavat ja ryhmien halusta toimia yhdessä.

Työehtosopimuksen mukaiset toimikunnat, tiedotus- ja koulutustoimikunta, ovat varsin uusia tulokkaita ja niinpä kiinnostus näitä yhteistyöelimiä kohtaan onkin suuri. Monenkeskeinen tiedottaminen on koko metalliryhmän piirissä katsottu ensiarvoisen tärkeäksi muuttuvassa teollisuusyhteisössä. Tehdaspäälliköiden apuna ovat tiedottajat, jotka oman työnsä ohella hoitavat yhteyksiä sisäisen tiedottamisen kentässä sekä toimittavat tehdaslehteä.

välittäjänä. Tiedotustoimikunnan nimeävät vinkkihenkilöt, jotka koaivat tietoa tai ideoita tietolähteistä, ovat ratkaisevassa asemassa. He muodostavat samalla tietynlaisen otoksen eri henkilökuntaryhmistä ja täten heidän antamillaan tiedoilla on katetta tiedon tarpeesta koko

Salon tehtaan joulujuhlatuimikuntaan kuuluivat tänä vuonna vas:lta Osmo Koskinen, Antto Leino, Elvi Vetteranta, Eino Degerström, Anita Pohjola, Matti Eskola ja Taisto Hellsten. Juhla järjestettiin VPK:n talossa 8. 12. vanhanajan malliin.

tehdasta ajatellen. Vinkkihenkilöille on jo pidetty kaksi koulutustilaisuutta, joissa on selvitetty tiedottamisen luonnetta ja olemusta. Tiedotussopimuksen määrittelemät tiedotusvelvolliset, johtavat toimihenkilöt ja luottamusmiehet, täydentävät tehokkaasti tiedotusorganisaatiota.

Koko yhtiön kattavat henkilöstölehdet, Kymiyhtymä ja Tiedotuslehti, on koettu Salon tehtaalla tärkeinä välineinä yhtiön yhteistoiminnan rattaissa. Henkilöstölehtien neuvottelukunta on pyrkinyt ennakkoluulottomasti etsimään ja kehittämään oikeaksi näkemiään ratkaisuja, jotta henkilöstälehdet vastaisivat tarkoitustaan koko henkilöstön tiedotusvälineenä ja yhdyssiteenä. Neuvottelukunta haluaa antaa myös oman panoksensa lehtien toimitustyöhön; lehtiartikkelien aiheita on kartoitettu ja jäsennelty sekä koottu ryhmätyönä omia juttujakin lehtiin.

Tehtaan toimihenkilökerho jakaa joka vuonna ahkerimmille nais- ja miesjäsenilleen puulusikan, jonka on saanut mm. puhelinkeskuksen hoitaja Tarja Kostamo.

Viime talvena järjestettiin yhteistoiminnassa Talvipäivä. Kärkisorvaaja Esko Tuominen hoiti nappulahiidon ja osallistui poikansa kanssa pulkanvetoon.

Oma-aloitteista yhteistoimintaa

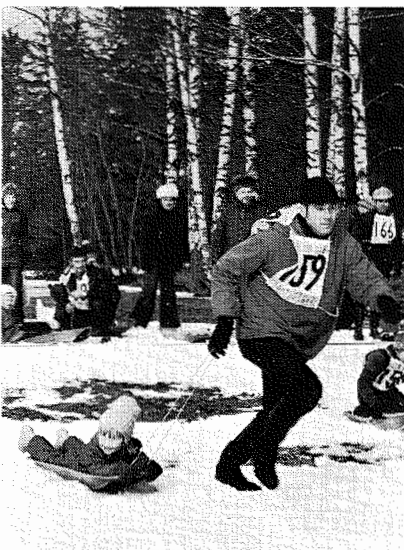
Vapaaehtoisuuteen perustuvista Salon tehtaan henkilökunnan yhteistyöelimitystä lienee laajin liikuntatoimikunta. Koko yhtiön sisäinen liikuntatoiminta ja työyhteisöjen puulaakisarjoihin osallistuminen on nykyisin jo niin laajaa, että se vastaa pienen urheiluseuran tarpeita. Liikuntatoimikunta on varsin pirteästi erilaisilla tempauksilla houkutellut kaikkia tehtaalaisia liikkeelle.

— *Työnjohtaja Matti Eskola kantaa päävastuun liikuntatoiminnasta. Onko kuntokilpailu suosiossa Salossa?*

— Päättäneellä kuntosikaudella kertyi suorituskertoja yli 6 000 ja matkaa lähes 42 000 kilometriä, mikä on yli 100 kilometriä henkeä kohden. Tänä vuonna jaettiin kuntokilpailussa 90 esinepalkintoa. Varsinkin kävelyn ja uinnin kohdalla on harrastus lisääntynyt ja harrastajien piiri laajentunut.

— *Salolaiset pelaavat myös lentopalloa innokkaasti?*

— Syksyllä pelattu tehtaan osastojen välinen lentopallisarja toi paljon uusia harrastajia. Sarjassa oli viisi miesjoukkuetta ja kolme naisjoukkuetta. Pelialin vuokraamisessa on ollut hankaluuksia, koska urheiluseurojen tarve on suuri ja ensisijainen. Salon Kuntourheiluyhdistyksen

lentopallisarjassa pelaa kolme miesjoukkuetta ja yksi naisjoukkue tehtaaltamme.

— *Miltä tulevaisuus näyttää?*

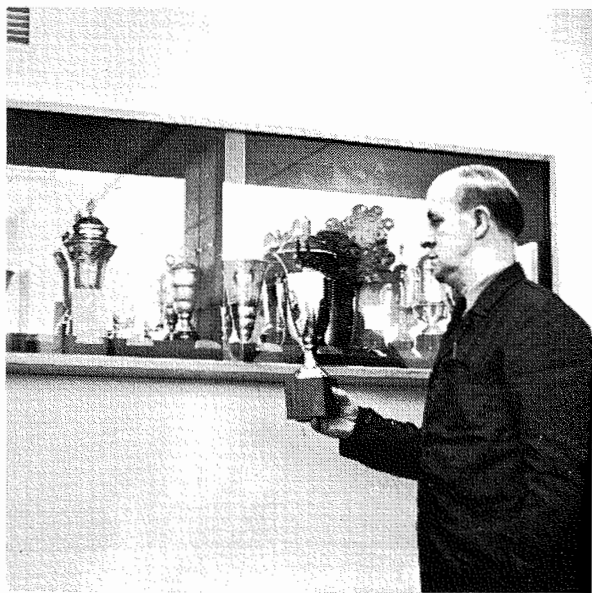
— Tähtäimessä on uuden kuntokilpailun sisäänajo ja kuntoliikunnan harrastajien määrän lisääminen. Metalliryhmässä yhteistoimintaa tullaan kehittämään ja lisäämään huomattavasti joka alalla.

*

Tehtaan toimihenkilöillä on oma kerhonsa, joka järjestee vierailuja metalliryhmän eri tehtaalle ja vastavierailuja sekä tutustumiskäyntejä paikallisiin laitoksiin, messu- ja teatterimatkoja, illanviettoja jne. Vuoden kerhoilijaksi valitaan nais- ja mies-toimihenkilö, joka vuoden aikana on innokkaimmin osallistunut rientoihin. He saavat puulusikat muistolahjaksi. Puhelinkeskuksen hoitaja Tarja Kostamo on puulusikan omistaja ja kerhon johtokunnan jäsen.

— *Onko toiminta ollut monipuolistaa?*

— Tutustumiskäynnit oman teh-

Tehtaan liikuntatoiminnan hoitaminen on työnjohtaja Matti Eskolan "heiniä". Tehtaalaiset osallistuvat kuntokilpailuihin varsin vilkkaasti.

taan ulkopuolella ovat olleet mielenkiintoisia. Naistoimihenkilöillä on ollut myös kielikerho, jossa opiskellaan ruotsia ja saksaa. Muu kerhotoiminta on ollut tänä syksynä hiljaisempaa.

— *Mitä toimihenkilökerho sinulle merkitsee?*

— Työssäni puhelunvälittäjänä olen sidottu paikalleni, joten on hauskaa työajan ulkopuolella rupsata toisten toimihenkilöiden kanssa. Toimihenkilökerhon mukana on ainoa mahdollisuus päästä tutustumaan muihin laitoksiin.

★

Viime talvena järjestetyn Talvipäivän läpivieminen yhteisvoimin oli saavutus sinänsä. Järjestelytoimikunnan jäsenet saivat jokaisen oman osatehtävän päivän ohjelmasta. Yhdessä kehiteltiin toimintamuodot, jäsenet tekivät suunnitelmat ja järjestivät omat avustajansa. Ruokatunnista uhrattiin 10—15 minuuttia päivittäisiin kokouksiin, joissa suunnitelmat hyväksyttiin. Päivän ohjelma vietiin läpi lähes aikataulun mukaisesti. Toimintaa oli liikaakin, jotta kaikki halukkaat olisivat voineet osallistua kaikkiin toimintoihin. Avoimet ovet tehtaalla ja pullakahvit ruokalassa kruunasivat aurinkoisen Talvipäivän.

Kärkisorvaaja *Esko Tuominen* hoiti nappulahiihdon ja osallistui poikansa kanssa pulkanvetokilpaan.

— *Minkälainen kuva sinulle jäi järjestelyistä?*

— Talvipäivän järjestelyt toimivat hyvin. Useat henkilöt kantoivat vastuuta onnistumisesta. Päivittäiset ryhmäkokoukset antoivat uskoa ja tukea omille suunnitelmille toimintojen järjestämiseksi.

— *Onko samantapaista toimintaa tarvis jatkaa?*

— Tottakai, järjestetään vain ensi vuonnakin. Uudet henkilöt vain vetämään, jotta järjestelyvastuu osuisi toistenkin kohdalle. Ohjelma

ja toiminnot pitäisi olla toiset, sama ei jaksa kiinnostaa useampaa kertaa peräkkäin.

★

Joulujuhlatoimikunta on parina viime vuotena koottu eri henkilökuntaryhmistä ja yhteiset juhlat ovat olleet onnistuneita. Viime vuonna juhlat pidettiin 'soittoruokalassa', mutta tänä vuonna järjestetään vanhanajan joulujuhlat Salon VPK:n talolla. Tarkastaja *Anita Pohjola* on ollut mukana edellisissäkin järjestelyissä.

— *Miten järjestelyt sujuivat?*

— Vanhanajan joulujuhlan järjestäminen on paljon suurempitöinen kuin ravintolassa pidettävän. On huolehdittava mm. juhlapaikan viihtyisyydestä, tarjoilusta, tanssiorkesterin hankkimisesta ja ilmoituksesta viranomaiselle, jotka ravintolassa kuuluvat palveluun. Kustannuksiltaan juhlat eivät paljon eroa toisistaan. Tietenkin tilaa, varsinkin tanssitilaa VPK:n salissa on enemmän kuin ravintolassa, tunnelmasta puhumattakaan.

— *Miten yhteistoiminta on sujunut?*

— Toimikunta on kantanut suurta vastuuta joulujuhlien onnistumiseksi. Vaatimukset vanhanajan joulujuhlasta asetti toimikunnan melkoisten vaikeuksien eteen, joista selvittiin vain rakentavassa yhteishengessä.

— *Minkälainen oli vanhanajan joulujuhla?*

— Se oli oikea puurojuhla, oli joulukuusi ja kynttilöitä pöydillä, laulettiin tuttuja joululauluja ja tonttuja oli koko salin täydeltä.

Erikoistumista hallinnon...

Jatkoa s:ltä 23

kaa harrastuksiani myös Helsingistä käsin, minne tulemme Kuusankoskelta muuttamaan. Luonnon parissa liikkuminen ja hyvin opetetun lintukoiran kanssa toimiminen ovat niitä asioita, jotka lasken metsästyksen viehätysten tiliin. Ampuminen sinänsä ei ole niin tärkeää.

— Lukeminen on minua aina kiinnostanut ja historia aivan erityisesti. Ylipäänsä olen kirjallisuuden suhteen kuitenkin kaikkiruokainen. Nyt vanhemmiten olen alkanut harrastaa yhä enemmän erilaisia elämäkertoja ja matkakertomuksia kun sen sijaan romaanit ovat jääneet vuosi vuodelta vähemmälle. Tämä lienee aika yleinen kehityskulku ihmisten luku-tottumusten kohdalla.

— *Millä mielellä tulette yhtiön jättämään?*

— Olen saanut työskennellä työn-täyteisessä ja vaihtelevassa toimessa. Esimieheni ovat olleet varsin kunioitettavia persoonallisuuksia ja pätevien työtovereiden avulla ovat tehneet aina luistaneet kivuttomasti. Nämä seikat yhdessä ovat varmasti omiaan antamaan minulle runsaasti mieluisia muistoja vuosistani Kymiyhtiön palveluksessa, joten ei minulla ole mitään tunteellisia kuohuja siirtyessäni nyt normaalissa järjestyksessä eläkevuosia viettämään. Ja mieluista on todeta sekin, että täydellä luottamuksella voin tehtävät luovuttaa nuoremmille työni jatka-jille, sillä eiköhän nuoremmat taida aina olla viisaampia kuin edellinen polvi...

OSMO KOSKINEN
JUHANI SILFVER

Haastattelija
EERO NIINIKOSKI

Tästä" puhutaan

Tässä joulun alla erääseen **voikkaalais-yhtiöläiskotiin** tuli vieras ja kun äiti ja isä eivät olleet juuri silloin kotosalla, perheen pikku tytär alkoi pitää vieraalle odoteltaessa seuraa. Seinähyllyllä oli pitkä rivi nukkeja. Tyttönen kertoi, että "tämän nukan äiti on tuonut Ruotsista ja tämän Espanjasta. Tämän äiti toi Italiasta..." jne. "Onpa sinun äitisi matkustellut paljon", sanoi vieras. "Onko isä matkustellut ollenkaan?"

"Juu. Isä on käynyt Verlassa!" vastasi tyttönen.

Tuli yksi **'noottikin'** taas: "Kuule Susa! Viimeksi Tästä puhutaan-palstalla oli kuva tupaantuliaiskahveesta Riipin tieporukan uudessa ruokailuhuoneessa. Meillä täällä Self Copylla on kyllä kahvila valmiina, vaan ei kahvin keittäjää. Pulma ei ole valtava, mutta mikäli joudumme yhtä kauan odottamaan kahvinkeittäjää kuin mainitsemasi tieporukka ruokatupaansa, uskomme asiamme unohtuvan kokonaan. Meidän lisäksi voisivat kahvitupaa käyttää hyväseen Peroksidin porukka ja tilapäiset kuljetus-, korjaus- ym. henkilöt. Eikä mestareiltakaan soroppilupaa evättäisi. Kyseläpä missä meidän 'kaunis Veera' oikein viihey?

Self Copy-laitoksen työhöseen Peroksiidin porukka ja tilapäiset tekijät". Joo. Kyseltiin. Ja oikein viralliselta taholta. Se on sillä lailla, pojat, että kahteen kertaan siellä on aloitettu ns. ravintolatoiminta, on ollut kahvia ja kaunis Veera, mutta kummallakin kerralla toiminta on lopetettu sen takia, kun siellä ei ollut kahvin juojia.

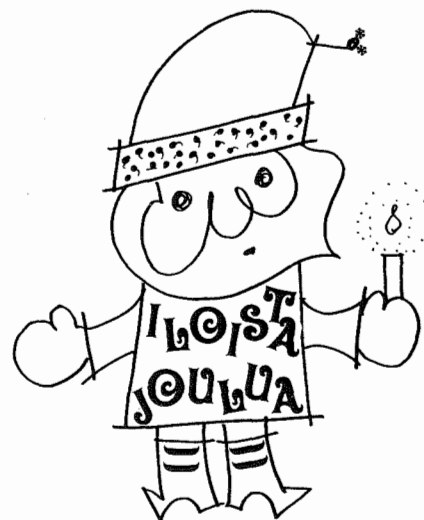
Lähes 40 vuotta on rva **Kerttu Eklund** toiminut ravintola-alalla yhtiön piirissä Kuusankoskella. Hän meni Voikkaan klubille työhön v. 1935 tarkoituksenaan ryhtyä tarjoilijaksi, mutta pian klubin silloinen emäntä huomasi uuden tulokkaan taipumukset, havaitsi hänen olevan 'kauha kädessä syntynyt' ja niinpä rva Eklund siirtyi keittäjäksi. Tässä toimesta hän oli vuoteen 1939 ja sen jälkeen klubin emäntänä lokakuuhun 1943.

Kymintehtaan Kerholan emännäksi hän tuli 1946 ja toimi v:sta 1947 lähtien myös Kymintehtaan klubin emäntänä vuoteen 1958, jolloin hän siirtyi pääemännäksi Kymintehtaan Mestarikerholle ja on tässä toimesta edelleen.

Voikkaan klubin aikoja rva Eklund muistelee erityisellä lämmöllä. Vaikka työtä oli paljon ja työaika 12-tuntinen, ei se tuntunut rasittavalta, sillä klubilla vallitsi kodikas ja ystävällinen ilmapiiri. Henkilökunnan ja klubin jäsenten ja vieraidenkin suhteet olivat hyvät ja lämpimät. Klubin henkilökuntaan kuuluivat tuolloin emännän lisäksi keittäjä, kaksi tarjoilijaa ja apulainen. Tarjoilijoilla oli talvisaikaan musta puku sekä valkoinen pikkuesiliina ja päässä soma röyhelö. Kesällä puku oli valkoinen, esiliina ja röyhelöt sinisiä.

Ruokailijoita kävi klubilla paljon. Konttorin henkilökunnalle valmistettiin aamiainen ennen työn alkamista, sitten oli tietenkin lounas ja päivällinen ja lopuksi vielä iltapalakin. Klubi oli myös iltaisin suosittu paikka. "Voikkaan nuoret herrat pitivät lystiä", sanoi rva Eklund. Olipa henkilökunnalle varattu ns. tisirihuonekin, jossa joku henkilökunnasta vietti aina yönsä siltä varalta, että klubille tulisi vieraita tai että lääkäreitä tarvittaisiin. Tilapäinen tehtaanlääkäri

Rva Kerttu Eklund on ollut työssä yhtiön kerhoilla ja klubeilla v:sta 1935 lähes yhtäjaksoisesti.

näet asui klubin yläkerrassa. Tisirissa olevalla oli varsinainen uniformikin, yötakki, joka oli sininen kaapu ja siinä valkoinen kaulus. Se kietäistiin päälle, jos yöllä piti mennä ovea avaamaan.

Eräänä yönä tisirihuoneen ikkunan alapuolelta alkoi kuulua serenaadi kitaran säestyksellä. Ikkunan alla oli kolme herraa, yhdellä vauvanmyssy päässä, jotta hänen herttainen olemuksensa olisi paremmin hellyttänyt tarjoilijan sydämen päästämään sisään.

Tullessaan Kymintehtaan Kerholan emännäksi ja vuotta myöhemmin myös Kymintehtaan klubin siirtyessä hänen emännyyteensä, oli hänellä todellakin kädet täynnä työtä. Klubilla ruokailivat virkamieskunta ja yhtiön vieraat, Kerholassa työjohtajat ja ulkopuoliset asiantajat sekä työntekijät. Myös Mestarikerholla oli siellä omat huonetilansa. Lisäksi Kerholasta kuljetettiin ruokaa tehtaalte viiteen ruokailupisteeseen useaan kertaan vuorokaudessa. Kaiken kukkuraksi ruokittiin Niinivaaran ja Pilkan koulun oppilaat, yhteensä 408. Tästä laista korkeapaineen aikaa kesti n. kolmen vuotta. Ruokaakin meni valtavasti: perunoita 10 000 kg kuukaudessa, lihaa, kalaa ja makkaraa 1 000 kg! Henkilökuntaa oli Kerholassa 16.

Rva Eklund on toiminut nyt 15 vuotta yksinomaan Kymintehtaan Mestarikerhon emäntänä.

— Tämä on ollut entisiin aikoihin verrattuna hiljaista aikaa, tuumasi hän.

Huumorintajunsa ja sydämellisen suhtautumisensa ansiosta rva Eklund on saanut paljon ystäviä ja hänen valmistamansa ruoat vilpittömiä ihailijoita.

Ja sitten **jouluterveisiä** kaikille Santasaloon, Heinolaan, Saloon, Karkkilaan, Voikkaalle, Verlaan, Porvooseen ja Kuusalle ja Blackburniin ja kirjapainoon Ukille ja Sakelle ja Masalle ja tota... Juankoskelle ja Hallaan.

lähettää **susa**

Tirolilaiseen pikkukaupunkiin suuntasi viime kesänä stipendimatkansa kuusankoskelainen metsäteknikko **Urpo Markkanen** saatuaan yhtiön 100-vuotissäätiöltä apurahan puunleikkauksen ja koristeveiston opiskelua varten. Runsaan viikon ajan hän työskenteli maan tunnetuimpien ja tunnustetuimpien oppimestareiden johdolla. Työpaikkana oli yksi Zillertalin vanhimmista puusepäntiikeistä, missä valmistetaan vanhaan perittyyn tapaan huonekaluja, seinäpaneleita, katonkannattajia sekä porrasrakennelmia. Oheisessa artikkelissaan metsäteknikko Markkanen selostaa lähemmin mielenkiintoisen stipendimatkansa tapahtumia.

pimästi kokea alppikansan ystävällisyyttä. Oli iltamyöhä ja kansa palilemassa jokaviikkoisilta tirolilaisjuhlista kotiin. Iloisen mekastuksen ja jodlauksen välissä he huomasivat minut, ikkunan vieressä alppien jylhyyttä haikailevan, uupuneen turistin. Muuan mies tuli seurakseni tiedustellen kohteliaasti mistä olin ja mihin olin menossa. Kun selvisi,

Päämääräni oli Mayrhofen Tirolissa

Koristeveistoa oppimassa
Itävallan Tirolissa

Kahdeksantuntinen junamatka Itävallan halki Wienistä Innsbruckiin turisteja täpötäynnä olevassa junassa kävi todella työstä. Olin viettänyt muutamia kiireisiä päiviä Wienissä. Tavallisiin turistikuvioihin en ehtinyt paljoakaan tutustua, pari konserttia ja kiertokäyntiä saivat riittää. Sitä vastoin huonekalumuseot ja antiikkikaupat sekä puutyökaluja myyvät liikkeet tutkin mahdollisimman tarkkaan, olinhan tullut maahan, jossa käsityötaito on aina ollut kuulua ja arvostettua. Erityisesti katolisten kirkkojen puutaiteessa riitti ihailtavaa koko koristeveiston alalta. Siellä näin myös erilaisia pienoismalleja, monet munkkien rakentamia vuosisatoja sitten. Ne olivat miniatyyriäsi-työtä kauneimmillaan. Antiikkikaupoissa oli hämmästyttävän vähän itävaltalaisia tavaroita. Syy tähän selvisi vierailtuani itävaltalaiskodeissa. Kansa arvostaa vanhaa kulttuuriaan ja haluaa säilyttää arvokkaat esineet kodeissa.

Vaikka olinkin henki kurkussa törmäillyt Wienin liikenteessä, kävellyt kilometrikaupalla harhaan etsiessäni

Teknikko Urpo Markkanen alkoi heti kotiuduttuaan toteuttaa Itävallassa saamiensa oppeja ja valmisti alusta loppuun saakka omana työnään kuvassa olevan kaapin, jonka ovia koristaa kahdeksan viiniköynnösaiheista puureliefiä.

joitakin erikoisliikkeitä, käyttänyt pienen sanavarastoni loppuun ja yleensäkin kokenut kaikki matkailaisen kiusat aina hotellihuonessa-kaannusta myöten, jätin kuitenkin Wienin hieman haikeana, koska niin paljon jäi näkemättä ja kokematta varsinkin musiikin ja kuvataiteiden alalta. Varsinainen päämääräni oli Mayrhofenin pieni kaupunki Tirolissa.

Koristeveistäjien Mayrhofen

Lähellä Innsbruckia sijaitsevassa Jenbachissa siirryin pikajunasta pienen vuoristorajunalle, jossa sain läm-

että olen suomalainen ja metsäteknikko kuten hänkin, oli ystävyytemme valmis. Suomalaisuus näyttää yleensäkin olevan Itävallassa melkoinen suositus. Uudelta ystävältäni sain vierailukutsun lisäksi paljon arvokkaita neuvoja tehtävääni varten. Jos olin tullut maahan tutustuakseni koristeveistoon, olin juuri oikealla seudulla. Täältä löytyisivät maan parhaat ammattimiehet. Näillä seuduilla puunveistäjä (holzschnitzer) on vielä nykyisinkin arvostettu ammattimies, lähes taiteilija, jonka työ ei ole vain harraste kuten minulla.

Mayrhofen on pieni n. 2 500 asuk-

kaan kaupunki Tirolin alpeilla 750 m:n korkeudella. Vakinaisten asukkaiden lisäksi siellä on jatkuvasti useita tuhansia lomanviettäjiä ja toipilaita, koska ilmasto on ihanteellinen. Mayrhofenia ei suotta sanota "Tirolin helmeksi", siksi kaunis se on. Alppimaisemaa ei voi täällä vain nähdä — sen voi kokea! Jylhien vuorien väliin asettunut kaupunki ei turistipaljoudestaan huolimatta tunnu ahtaalta ja tupatulta, koska elämä toimii eri korkeuksilla.

Rakentamisessa kunnioitetaan vanhaa perinnettä

Eräänä matkani tarkoituksena oli tutustua modernin rakentamisen ja vanhan rakennusperinteen yhteensovittamiseen. Täällä oli siihen mainio tilaisuus. Rakennusjärjestys valvoo tarkasti, ettei uudisrakennus riko kaupungin kaunista kokonaiskuvaa. Varustetasoltaan asunnot sekä yleiset rakennukset täyttävät kaikki nykyajan vaatimukset tilajärjestelyineen ym. mukavan asumisen mahdollisuuksineen. Ikkunoiden koko on kuitenkin tekijä, jossa on jouduttu tinkimään ulkonäön hyväksi. Luonnonvalon puutetta on korvattu tekeillä pieniä ikkunoita runsaammin. Seinäarakenteiden alaosat muurataan

tiilestä ja koristerapataan tai maalataan valkoisiksi. Yläosat tehdään puusta, joko laudasta tai hirsistä. Pitkät räystäät koristeellisine katto-kannattajineen sekä parvekkeiden käsinveistetyt koristerakenteet kuuluvat jokaiseen taloon. Yksitoikkoista ja samankaltaisuuden vaikutelmaa ei kuitenkaan synny. Tekisi mieli kertoa jokaisesta talosta erikseen, mutta se olisi liian suuri urakka. Siisteys ja hyvä järjestys näyttää kuuluvan tuon kansan perusominaisuuksiin.

Majoituin mukavasti kaupungin parhaaseen, vanhimpaan ja kunnianarvoisimpaan hotelliin Neuhausiin. Se kuuluu osana kaupungin historiaan alkua ajoista lähtien. En valinnut sitä asuakseni komeasti vaan siksi, että se oli aivan tutustumiskohteeni vieressä.

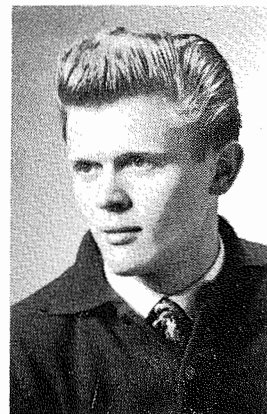
Oppipoikana Hafnerin työpajassa

Ignaz Hafnerin puusepäntöliike kaupan Bäckergassen varrella aivan Ziller-joen tuntumassa oli viikon ajan pääasiallinen kohteeni, vaikka mieli teki ostaa paksupohjaiset kenkät ja nousta toisten turistien tavoin ylös vuorille ihailemaan vieläkin hienompia näkymiä. Alhaalta ei kuitenkaan puuttunut mielenkiintoisia

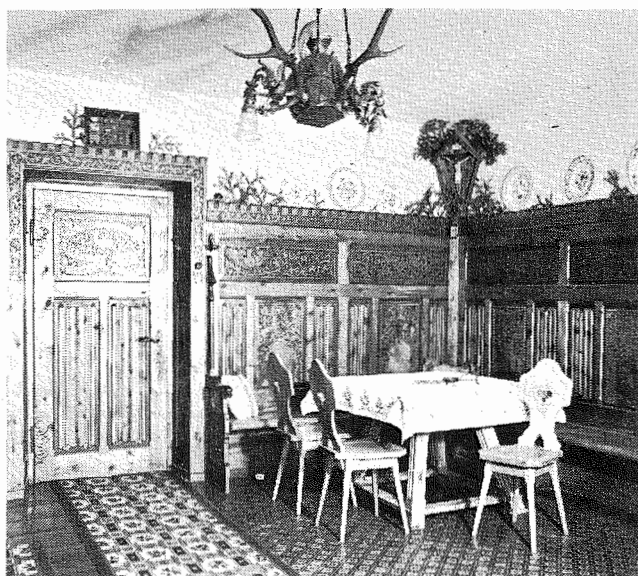
asioita, juuri niitä, joita varten olin pitkän matkan tehnyt.

Mainittu puusepäntöliike on yksi Zillertalin vanhimmista ja ollut Hafnerin suvulla jo 280 vuotta. Nykyisen omistajan Ignaz Hafnerin koti on suorastaan museo. Esi-isien taidonnäytteet ovat tyyliltään ja tekovaltaan hämmästyttäviä. Ne ovat paremminkin taideteoksia kuin huonekaluja. Nykyisin liikkeen henkilökuntaan kuuluu omistajan lisäksi 7 koristepuuseppää ja oppipoika. Valmistusohjelmaan kuuluvat huoneka-

Jatkoa s:lla 31

Ignaz Hafner (yllä), jonka puutyöpajassa Urpo Markkanen työskenteli viikon verran. Alla Hafnerin kodin olohuone, jota koristavat vanhat tirolilaiset puuleikkaukset.

Työmarkkinajärjestöjen välillä runsaat kaksi vuotta sitten solmittu sopimus yrityksen sisäisestä tiedottamisesta on saanut kansainvälistä tunnustusta. Tiedotussopimus palkittiin kunniakirjoilla viime kesänä Pariisissa pidetyssä Euroopan Henkilöstölehtien Liiton (FEIEA:n) kokouksessa. Kunniakirjat luovutettiin SAK:n puheenjohtajalle Niilo Hämäläiselle ja STK:n toimitusjohtajalle Timo Laatuselle 30.—31. 10. Helsingissä pidetyillä Suomen Henkilökuntalehtien Yhdistyksen luentopäivillä. Myös yhtiön henkilöstölehdet kuuluvat Suomen Henkilökuntalehtien Yhdistykseen ja sitä kautta Euroopan Henkilöstölehtien Liittoon.

Tiedotussopimuksesta myönteisiä kokemuksia

— Sopimukselle kansainvälinen tunnustus

Suomen Henkilökuntalehtien Yhdistyksen puheenjohtaja Heikki Järvinen ja sihteeri Tuula Bergström luovuttivat Euroopan Henkilöstölehtien liiton kunniakirjat SAK:n puheenjohtajalle Niilo Hämäläiselle ja STK:n toimitusjohtajalle Timo Laatuselle Helsingissä 31. lokakuuta.

Helsingissä pidetyille luentopäiville osallistui runsaat 80 henkilöstölehtien toimittajaa tai eri yritysten sisäistä tiedotustoimintaa hoitavaa henkilöä. Päivillä ruodittiin useaan otteeseen sekä varsinaisissa esitelmissä että jälkikeskusteluissa nyt kansainvälisesti palkittua tiedotussopimusta. Suurimman mielenkiinnon kohteena olivat tiedotussopimuksesta saadut kokemukset ja se, aiotaanko vuoden 1974 loppuun solmittua sopimusta jatkaa. Sopimuksesta saadut kokemukset tuntuvat olevan kautta linjan pelkästään myönteisiä eikä luentopäivillä esitetty yhtään puheenvuoroa, missä olisi asetettu sopimuksen jatkaminen kyseenalaiseksi.

Toimitusjohtaja Rolf Widén Suo-

men Metalliteollisuuden Työnantaja-liitosta mainitsi, että ilmapiiri on vähitellen kypsyssä myönteiseksi järjestelmälliselle tiedotustoiminnalle:

— Tiedotussopimus syntyi aikana, jolloin monilla tahoilla ei vielä oltu henkisesti asennoiduttu ymmärtämään sisäisen tiedotustoiminnan tarkeituuksia ja tavoitteita.

Toimitusjohtaja Widén sanoi, että samalla kun sisäisessä tiedotustoiminnassa tulisi kiinnittää huomio palkka- ja muihin työsuhteasioihin, tulisi siihen sisällyttää myös työntekijöille tärkeää tietoa erityisesti työturvallisuuden, sosiaalialueen sekä ammattiyhdistystoiminnan alueelta. Erityisen tärkeää tämä on uusiin työntekijöihin nähden.

Toimitusjohtaja Widén tähdensi, että jo työhönottovaiheessa pitäisi uusille työntekijöille antaa yrityksestä mahdollisimman täydellinen kuva.

Johtaja *Kauko Parkkinen* Suomen Metalliteollisuuden Työnantajaliiton kysyi unohtaako sisäinen tiedotustoiminta työehtosopimusjärjestelmän. Hän vastasi kysymyksensä pääosin myönteisesti. Johtaja Parkkinen mukaan TES-järjestelmä ja tiedottajat kohtaavat liian harvoin.

Tiedotussopimuksen tähänastisista vaikutuksista keskusteltaessa todettiin, että sopimus on antanut syysäyksiä uusien henkilöstölehtien perustamiseen ja lisännyt myös suullisten tiedotustilaisuuksien määrää.

Vastaanottaessaan Euroopan Henkilöstölehtien Liiton kunniakirjan SAK:n puheenjohtaja *Hämäläinen* sanoi, että tiedottamisen kehittämisen yritysten sisällä luo puitteet lähes kaikille yritysdemokraattisille uudistuksille. Erityisesti tästä syystä hän pitää sopimusta hyvänä lähtökohtana.

STK:n toimitusjohtaja *Laatunen* sanoi puolestaan tiedotussopimuksen olevan sikäli harvinainen sopimus, että eri osapuolilla ei ole sen suhteen erimielisyyksiä. Toimitusjohtaja *Laatusen* mukaan sopimuksen merkitys on huomattava, kun pyritään luomaan myönteistä mielialaa omaa työtä, työympäristöä ja yritystä kohtaan.

Päivillä esitelmöivät lisäksi osastosihteeri *Lauri Kuivanen* Metallityöväen Liitosta, työntutkimussihteeri *Teevo Honkanen* SAK:sta, johtaja *Aarne Helle* STK:sta, apulaisjohtaja *Ari Valjakka* Metalliteollisuuden Työnantajaliitosta ja osastopäällikkö *Matti Korhonen* Taloudellisesta Tiedotustoimistosta.

Päivillä käsiteltiin esitelmien lomassa Henkilökuntalehtien yhdistyksen sääntöjen kehittämistä ja toimitajien koulutustoiminnan tehostamista.

Päämääräni oli...

Jatkoa s:lta 29

lujen lisäksi mm. koristeveistetyt seinäpaneelit ja kattokannattajat sekä porrasrakennelmat.

Työt tehdään tilaustyönä tavallisimmin kaikki sisustukset käsittävänä kokonaisuuksina, joiden suunnitteluun osallistuu liikkeen omistaja arkkitehdin apuna. Alppiravintolat ja -hotellit ovat suurin asiakasryhmä. Vaikka nykyaikaisia koneita käytetäänkin, jää käsityölle huomattava osuus. Kaikki koristeet leikataan käsin ja tässä vaiheessa tulee tekijän taito ja mielikuvitus mainiosti esiin. Työkaluina käytetään erilaisia talttoja n. 60—70 eri mallia. Tavallisin puu on tammi, joka vaatii erittäin terävät työkalut. Minulle opetettiin kädestä pitäen mm. terotus, jossa ratkaisevan tärkeää on teräkulma. Oikea kulma kussakin taltassa takaa kauniin jäljen, jota ei tarvitse hiontapaperilla korjailla ja pilata siten puusyiden luonnollista kauneutta. Vanhin ja taitavin leikkaaja *Ferdl Schwabl* otti minut oppipojaksi ja häneltä sain paljon neuvoja alan nikseistä ja hienouksista. Hän halusi välttämättä tulla valitsemaan kanssani paikallisesta erikoisliikkeestä hyviä työkaluja. Lähtiessäni kotiin sain koko työhuonekunnalta muistoksi *Ferdlin* vuorimännyn juureen veistämän alppihaltijan kuvan. Sain seurata sen valmistumista parissa tunnissa ja käsitykseni ammattikunnasta kuvataiteen tekijöinä vahvistui entisestään. Luovutin isännille puolestani joitakin omia vaatimattomia töitäni, mutta varmasti kova opinhaluni ja kiinnostukseni eikä pienet työnäytteeni, oli syynä kutsuun tulla jälleen ensi kesänä koko kuukaudeksi oppimaan lisää ja samalla osapäivätyöhön ylöpitoa vastaan. Noin hyvää tarjousta ei ole syytä hylätä. *Hafnerin* työpajassa sain enemmän oppia kuin osasin ennakolta odottaa. Siellä

näin myös paljon suvun vanhojen mestareiden miniatyyrikäsitöitä. Katolisen kirkon jäsenenä he ovat joutuneet tekemään myös paljon uskontoonsa liittyvää koristekäsityötä. Ennenkaikkea sain uusilta ystäviltäni käytännön neuvojen lisäksi innostusta ja uutta arvostusta harrastukselleni jopa siinä määrin, että he ihmettelivät miksi en ole ryhtynyt heidän tavallaan puusepäksi.

Käynti taiteilija *Moroderin* ateljeerissa

Yhtä mielenkiintoinen oli tutustuminen Euroopan tämän hetken kuuluisimman puutaiteilijan *Albin Moroderin* ateljeeriin samassa kaupungissa. Valitettavasti taiteilija itse oli sairaalassa Innsbruckissa, mutta hänen paras oppilaansa *Erich Geisler* työskenteli mestarinsa antamien tilaustöiden parissa. Häntä ei suotta sanottu 'Moroderin parhaaksi pojaksi'. Opinnot taideakatemiassa olivat vielä kesken, mutta jo nyt hän pystyi luomaan kaunista taidetta. Hiljaa ja häiritsemättä hiivin kahtena päivänä muutamaksi tunniksi nuoren taiteilijan luokse ja seurailin hänen tekniikkaansa. Vaatimattomasti ja auliisti hän kertoi työstään ja tavoitteistaan ja uskon, että hän on jo varsin lähellä mestarinsa jäljessä. Hienoa oppia tämäkin oli minulle, vaikka en usko koskaan pystyväni lähellekään tämän pojan saavutuksista.

Matkani ei ollut huvimatka. Se oli rasittava ja puutteellinen kielitaitokin asetti omat vaikeutensa. Kuitenkin sain kokea joka paikassa ystävällisyyttä ja aitoa auttamishalua. Runsaan opin lisäksi sain hankituksi hyviä erikoistyökaluja ja kuvamateriaalia sekä kirjallisuutta tulevia tarpeita varten.

Olen erittäin kiitollinen *Kymin Osakeyhtiölle*, joka 100-vuotissäätiön apurahan kautta teki matkani mahdolliseksi.

Opintokerhotoimintaa aiotaan tehostaa

— Uudet kerho-ohjaajat kurssitettavana

Kaksipäiväisen kurssin aikana käytiin perusteellisesti läpi opintokerho-ohjaajan peruskurssin vakio-ohjelma, johon sisältyy aikuiskoulutusta selventäviä luentoja sekä ohjeita opintokerhojen perustamisesta ja tavoitteista aina kerhon johtamisen tekniikkaan saakka. Luentojen jälkeen pidetyt ryhmätyöt tarjosivat lisäksi mahdollisuuden kokeilla käytännössä juuri opittua.

Opintosihteeri Ahtiaisen lisäksi kurssilla olivat esitelmöimässä opintosihteerit *Sulo Hentula* ja *Kari Virtanen* Työväen Sivistysliitosta sekä valistussihteeri *Unto Luhtasaari* Paperiliitosta.

— Yhteiskunta on tällä hetkellä selvästi opiskelumyönteisempi kuin esimerkiksi vielä 1950-luvulla. Opiskelumyönteisen nyky-yhteiskunnan eräänä esimerkkinä voi pitää mm. aikuiskoulutuskomitean aikaansaamista. Aikuisopiskelu on noussut voimakkaasti esille myös työmarkkinajärjestöjen viime aikaisissa neuvotteluissa. Tätä mieltä oli Työväen Sivistysliiton opintosihteeri *Lasse Ahtiainen*, joka esitelmöi Orilammen majalla 22.—23. 11. pidetyllä Voikkaan paperi-ammattiosasto 36:n uusille opintokerho-ohjaajille tarkoitetulla peruskurssilla. Kurssi järjestettiin yhtiön 100-vuotissäätiön viime keväänä tarkoitukseen myöntämän apurahan turvin. Kurssilla oli osanottajia kaikkiaan 19, sillä 11 voikkaalaisen lisäksi mukana oli oman ammattiosastonsa kustantamana myös viisi Kuusankosken paperi-ammattiosasto 19:n jäsentä ja kolme jäsentä Kuusanniemen paperi-ammattiosasto 85:stä.

Omassa esitelmässään valistussihteeri *Luhtasaari* esitti mm. tilastotietoja opintokerhotoiminnasta Paperiliiton piirissä. Valistussihteeri *Luhtasaaren* mukaan Paperiliitolla oli piirissään 268 opintokerhoa 1. toukokuuta tänä vuonna. Vuotta aiem-

min Paperiliitolla oli 186 kerhoa:

— Paperiliiton piirissä opintokerhotoimintaa on mahdollisuus vielä huomattavasti lisätä, sillä tällä hetkellä Paperiliiton jäsenmäärästä osallistuu opintokerhotoimintaan vain 3,25 prosenttia, valistussihteeri

Opintosihteeri
Lasse Ahtiainen selosti kurssilaisille mm. opintokerhon johtamisen tekniikkaa.

Taimi Kaalinpää alkaa ohjata naisille tarkoitettua työsuojelun opintokerhoa ja *Tuure Ukkonen* työläinsäädännön kerhoa.

Luhtasaari sanoi. Paperiliiton ammattiosastoista oli viime toimintakautena aktiivisin Kaipola, jonka piirissä vietiin päätökseen 23 opintokerhoa. Samanaikaisesti Kuusankoskella ja Voikkaalla vietiin päätökseen kummassakin kuusi kerhoa ja Kuusanniemessä yksi kerho.

Voikkaan osaston opinto- ja tiedotussihteeri *Niilo Vepsäläinen* sanoikin, että nyt opintokerho-ohjaa-

että pitkäjänteisyyttä ja halua omaksumaa uutta tietoa. Osallistumattomuus taas ei vaadi mitään, arveli Tuure Ukkonen, joka tulee vetämään työläinsäädännön ongelmiin paneutuvaa opintokerhoa.

Taimi Kaalinpää puolestaan saa vedettäväksi naisille tarkoitettun työsuojelun opintokerhon.

Molemmat kertoivat saaneensa nyt pidetyllä kurssilla runsaasti uutta

Ratkaisuksi tähän heitettiin esiin ajatus, että työväenopistojen opinto-ohjelmat laadittaisiin silmälläpitäen opintokerhojen peruskurssien jatko-opiskelumahdollisuuksia. Tällä tavalla perustiedot saataisiin ensin opintokerhossa ja jatko-opiskelu voitaisiin suorittaa työväenopistossa.

EERO MARTTINEN

jille järjestetty kurssi on pidetty etenkin tulevia vuosia silmälläpitäen:

— Vakaa tarkoitus on, että opintokerhotoiminta saadaan entistä vilkkaammaksi Voikkaalla, Kuusankoskella ja Kuusanniemessä. Se voi tapahtua vain sillä tavalla, että koulutamme uusia kerhohjaajia, kuten nyt tapahtuu.

Uutta tietoa oppimassa

Opintokerho-ohjaajien peruskurssille osallistuivat 11 muun voikkaalaisen joukossa Voikkaan paperitehtaalla hylsänleikkaajana työskentelevä *Taimi Kaalinpää* ja PK 18:lla pakkaajana työskentelevä *Tuure Ukkonen*.

Molemmat totesivat, että opintokerhotoiminnasta ovat lähes kaikki työntekijät kiinnostuneita, mutta loppujen lopuksi aktiiveja on kovin vähän:

— Kerhotoimintaan osallistuminen vaatii sekä oma-aloitteisuutta

tietoa ja tärkeänä he pitivät sitäkin, että saivat samalla tilaisuuden tavata toisia opintokerhotoiminnasta kiinnostuneita:

— Opintokerhotoimintaan osallistumisesta on kokemukseni mukaan ollut minulle hyötyä sekä työelämässä että vapaa-aikana, sanoi Taimi Kaalinpää.

Aikuiskoulutuksen koko kentästä

Esitelmien jälkeen käydyissä keskusteluissa asetettiin useaan eri otteeseen vertailemaan opintokerhotoiminnan ja muun aikuiskoulutuksen suhdetta toisiinsa.

Kun keskusteltiin opintokerhotoiminnan tehostamisesta, väitettiin joissakin puheenvuoroissa työväenopistojen omilla kursseillaan vetävän piiriinsä jopa niin paljon osanottajia, että opintokerhotoimintaan ei jää enää mahdollisuuksia. Keskusteluissa oltiin näet yhtä mieltä siitä, että työväenopistot ja opintokerhot vetävät paljon samoihin ihmisiin.

Tarkkaavaisina kuuntelivat kurssilaiset esitelmäsihtöiden luentoja.

Valistussihteeri Unto Luhtasaari piti ensimmäisen päivän viimeisen luennon.

— Pannaanko nimi kirjoihin, kysyi palopäällikkö Alvar Harlin.

— Pannaan vaan, vastasi ins. Pentti Nieminen ja siitä siten v. 1952 alkoikin Pentti Niemisen palokuntalaisura, joka tavallisesta palomiehestä on ylennyt Kymintehtaan tehdaspalokunnan päälliköksi. Hän toimii myös v. 1971 perustetun suoje-
luosaston päällikkönä, jonka alaisuuteen kuuluu myös Voikkaan tehdaspalokunta, jonka päällikkö on hiomomestari Esko Eloranta.

Vaikka Pentti Nieminen syntyi Hiitolassa 50 vuotta sitten, hän on melkein paljasjalkainen kuusankoskelainen, sillä perhe muutti Kuusankoskelle pojan ollessa vasta neljän kuukauden ikäinen. Keskekoulun hän kävi Kuusankosken Yhteiskoulussa, joka sijaitsi silloin nykyisessä Toimelassa ja lukioluokat Kouvolan Lyseossa, josta tuli 1942 ylioppilaaksi. Sen jälkeen seurasi parivuotinen harjoitteluaika yhtiössä ja lähtö Tampereen teknilliseen opistoon v. 1945. Joulukuksi 1947 hän valmistui insinööriksi huoneenrakennuksen opintosuunnalta ja tuli työhön Kymin rakennusosastolle. Siellä hän on työskennellyt pääasiallisesti työmaainsinöörinä heinäkuuhun 1971, jolloin siirtyi Kuusankosken tehtaiden suoje-
luosaston päälliköksi. Tämän vuoden syksystä lähtien hän on oman toimensa ohella ollut erikoistehtävissä rakennusosastolla. Yhtiön palveluksessa hän on ollut n. 28 vuotta ja kuulunut Kymintehtaan palokuntaan 20 vuotta.

Palokuntalaiselle suurta etua rakennuskoulutuksesta

— Tullessani v. 1948 yhtiön palvelukseen minulla oli työtovereina kaksi innokasta palokuntamiestä, työnjohtaja Alvar Harlin, joka toimi Kymintehtaan palokunnan pääl-

Meitä on joka lähtöön sanoi palopäällikkö Pentti Nieminen

likkönä ja työnjohtaja Edvin Eklund, joka oli palokunnan palomestari. He innostivat minua liittymään palokuntaan, vaikken totta puhuen paljon innostamista kaivannut. Asuin siihen aikaan paloaseman lähellä sijaitsevassa talossa ja siinä tuli seurattua palokunnan toimintaa jopa niin, että yölläkin palopillin puhaltaessa lähdin polkupyörällä paloautojen perässä katsomaan, missä paloi, muisteli palopäällikkö Nieminen.

— Ensimmäistä kohdalleni sattunutta palohälytystä en unohda koskaan eikä liioin perheenikään. Aniliinipainokoneella Kuusaan saarella

oli syttynyt tulipalo ennen puoltayötä, jolloin olin jo nukkumassa. Vaimoni oli kuitenkin vielä valveil-
la ja rupatteli keittiössä erään tut-
tavan kanssa, kun palopilli puhalsi. Hänellä oli työ ja tuska, että sai minut hereille. Vaatekomerossa kävi aikamoinen mylläkkä, ennenkuin löysin vaatteet päälleni. Tuttava juoksi liiteriin hakemaan polkupyörää ja sitten sitä mentiin. Joka tapauksessa ennätin ensimmäiseen paloautoon, jossa oli konemiehenä Kustaa Starck. Paloauto oli avonainen, jollaisia ei enää ole käytössä. Tulipalokin sattui onneksi ole-

maan vähäinen. Se oli sitä alkuaikojen jännitystä. Vuosien mittaan lähtöihin on jo tottunut, vaikka kyllä tämä työ virkeänä pitää.

— Siihen aikaan kun minä liityin palokuntaan, ilmeni yhtiön piirissä valtavaa innostusta palosuojelutyötä kohtaan ja mm. silloin liittyi palokuntaan useita teknikoitakin. Palosuojeluala on hyvin lähellä rakennusala, johon olen saanut koulutuksen ja niinpä Kymintehtaan palopäällikkö Harlin ja palopäällikkö Hjalmar Ruth, joka toimi siihen aikaan Kymintehtaan ja Voikkaan tehdaspalokuntien ylimpänä päällikkönä, antoivat minun ymmärtää, että jos innostukseni riittäisi, olisi minulla tulevaisuudessa tarjolla palopäällikön tehtävät. Minut nimitettiin v. 1958 Kymintehtaan tehdaspalokunnan päälliköksi. Saadakseni lisää koulutusta minulle järjestyi tilaisuus v. 1960 lähteä opintomatkalle Ruotsiin, jossa työskentelin kaksi kuukautta Malmössä ja kuukauden Göteborgissa ja samanaikaisesti kävin kolmiviikkoisen Ruotsin valtion palokoulun päällystökurssin.

— Palokuntien taso oli siihenkin aikaan varmasti yhtä korkea Suomessa kuin Ruotsissakin, mutta palokalusto mm. oli heillä tehokkaampaa ja uudenaikaisempaa kuin täällä meillä. Sitäpaitsi siellä oli paremmat tilaisuudet harjoitella, koska siellä oli tulipaloja enemmän kuin meillä. 'Parhain' kohdalleni sattunut tapaus oli Göteborgissa, jolloin saman vuorokauden aikana olin 17:ssä tulipalossa. Tämä tulipaloherkkyys johtui siitä, että kaupungissa on paljon taloja, joissa yläkerros on puusta, kertoi palopäällikkö Nieminen.

Tehdaspalokuntien taidot punnittiin

Palattuaan Ruotsista oppia saaneena oli hänen ensimmäisenä tehtävänä hankkia palokunnalle uudet ruotsalaismalliset haalarit. Niin ikään hankittiin uutta kalustoa. Koulutuksessa alettiin toteuttaa saatuja

oppeja ja yhä enemmän kiinnitettiin huomiota savusukellukseen ja siinä käytettäviin naamareihin ja laitteisiin.

— Kymintehtaan ja Voikkaan tehdaspalokuntien taidot joutuivat kovalle koetukselle heinäkuussa 1960 sattuneessa natriumperoksiditehtaan räjähdyksessä ja tulipalossa. Tilanne oli erittäin vaarallinen, koska palon vieressä oli kloorisäiliöitä rakennuksessa, jossa oli puinen vesikatto. Sammutustyö onnistui kuitenkin aivan erinomaisesti. Palokuntalaisten taidot punnittiin siinä tilaisuudessa ja kyllä he täyttivät mittansa, kertoi palopäällikkö Nieminen. Tehdaspalokuntien lisäksi tähän onnettomuuteen osallistui vain yksi paloauto Kouvolasta.

Jatkuva tehokas koulutus sekä ajanmukainen kalusto palokunnan toiminnan perusedellytykset

— Palokunnan koulutukseen kiinnitetään jatkuvasti suurta huomiota. Paloalahan on nopeasti kehittyvä, kalustoon ja sammutusmenetelmiin keksitään yhä tehokkaampia uudistuksia. Lainsäädäntö vain ei tahdo pysyä nopeassa kehityksessä mukana, niinpä teollisuuslaitosten on itse tartuttava härkää sarvista ja kehitettävä uusia laitteita ja menetelmiä. Nimenomaan kemiallinen teollisuus aiheuttaa pulmakysymyksiä. Kevyt vaahto ja keskiraskas vaahto ovat tulleet hyvin voimakkaasti esille nimenomaan nestepalojen sammutuksessa.

— Kymintehtaan ja Voikkaan tehdaspalokuntien koulutuksessa keskityttiin n. vuoden ajan kaasukatastrofin torjuntaharjoitukseen, joka järjestettiin Kuusankoskella 18.10. Koulutuksen päähuomio keskitetäänkin nyt ensinnä harjoituksesta saatujen kokemusten analysointiin ja harjoituksesta saatujen opetusten tiukkaan talteenottoon. Niiden perusteella tehdään uudet parannus- ja toimintasuunnitelmat sekä ehdotukset

koulutuksen lisäämiseksi niillä sektoreilla, mitkä todetaan tarpeellisiksi. Esimerkiksi savusukellukseen täytyy kiinnittää vieläkin suurempaa huomiota ja hankkia lisää happi- ja paineilmalaitteita.

Vapaaehtoinen palokuntatyö tulevaisuudessakin tärkeässä asemassa

— Niin ikään tehdasosastojen henkilökuntaa pyritään kouluttamaan palosuojelutehtäviin, sillä ennen pitkää joudutaan tilanteeseen, että Kuusankosken kaupungille tulee oma palokunta, joka ottaa päävastuun palontorjunnasta, vaikkakin tehdaspalokunnat jäävät erittäin tärkeään asemaan nimenomaan teollisuuspa-loissa, totesi palopäällikkö Pentti Nieminen.

Kymintehtaan ja Voikkaan tehdaspalokunnat hoitavat sopimuspalokuntina sammutustoimen koko Kuusankosken kaupungin alueella. Tänä syksynä sopimusta jatkettiin vuoteen 1980 saakka. Mutta mikäli muutaman vuoden kuluessa uusi laki pelastus- ja palotoimesta tulee eduskunnassa hyväksytyksi, tulee Kuusankosken kaupungille päätoiminen palopäällikkö ja myöhemmin vakituinen palokunta. Palopäällikkö Pentti Nieminen on toiminut 1961—1972 Kuusankosken kauppala ja v:sta 1972 Kuusankosken kaupungin sivutoimisena palopäällikkönä. Hän on mukana useissa valtakunnallisissa paloalan elimissä ja joutuu siten seuraamaan näitä asioita laajasta näkökulmasta. Hänen mielipiteenään on, että vapaaehtoinen palokuntatyö tulee säilymään vatedeskin, vaikka vakituisia palokuntia perustetaan.

Palokunnassa tarvitaan kaikenikäisiä miehiä

Kymintehtaan ja Voikkaan tehdaspalokuntien kesken on yhteistointa harjoitettu etenkin kuluneena vuonna kaasukatastrofiharjoituksen takia ja tämä on tietenkin lähentä-

Veli Palonen syntyi Kuusankoskella Mäenpäässä 1908. Hänen isän-
sä torppa oli nykyisen Mäenpään-
tien varrella, Sairaalanmäen jyrkän
rinteen alla, jossa oli lukuisia muita-
kin torppia. Oli Vileniukset, Fors-
manit, Puukot, Metsälät, nyt jo mai-
semasta häipyneet. Enää on jäljellä
Oksasen torppa kallaalla vastapäätä
kirkkoa sekä puistossa Huhtalammen
talo, jossa Palosen äiti ja isä olivat
vuokralla heti naimisiin mentyään ja
jossa Veli Palosen vanhin sisar syn-
tyi. Muutettuaan Mäenpäässä omaan
torppaansa perhe kasvoi ja lapsia oli
lopulta yhdeksän. ”Lapsenahan jo-
kaisella on mukavaa. Silloin ei olla
kipeitä eikä makeita”, sanoi Palo-
nen. Mutta kansalaissota ja pulavuodet
painoivat lähtemättömiä muistoja
10-vuotiaan pojan mieleen puut-

teesta ja ruuanhankintamatkoilta.
Nyt Mäenpään torppa on häipynyt
uusien talojen tieltä, ei ole enää
työväentaloakaan, joka myöhemmin
toimi mestarikerhona, ei ole jäljellä
kuin isän tekemä kaivo. Se oli sil-
loin vinttikaivo, mutta muutettiin
myöhemmin pumppukaivoksi.

Kansakoulun Palonen kävi Mäki-
koululla, jossa opettaja Rautio yritti
opettaa oppilailleen esperantoa, kun
oli itse innostunut siihen. Kansakou-
lun jälkeen Palonen meni yhtiön am-
mattikouluun ja kävi samalla työssä
Naukiassa yhtiön asuinrakennustyö-
mailla. Ne olivat sellaisia naulapojan
hommia ja töitä, missä apupoikaa
milloinkin tarvittiin.

Perhe oli muuttanut Nauhantiel-
le, joka silloin oli pelkkää korpea
ja tiekin syksyisin kurjassa kun-

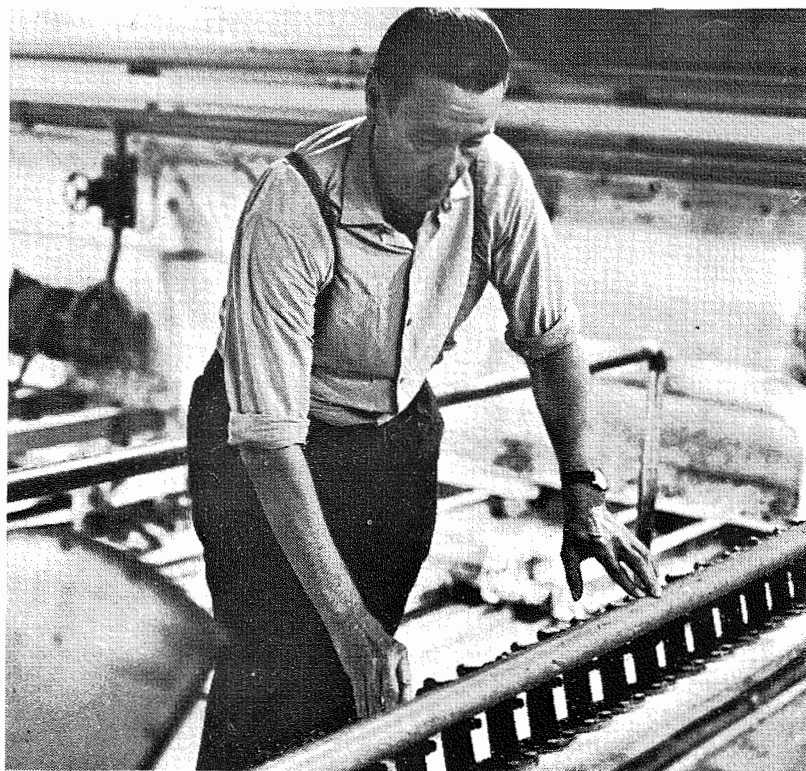
Vastuunalaista ja jännittävää on paperikoneenhoitajan työ

50 vuotta paperitehtaalla työskennellyt koneen-
hoitaja Veli Palonen haastateltavana.

Kuusankoskella Nauhantiellä kau-
niilla rinnetontilla on koneenhoitaja
Veli Palosen omakotitalo, jossa hän
on kolmisen kuukautta viettänyt elä-
keläispäiviään puolisonsa Hilman
kanssa. Koneenhoitaja Palonen pal-
veli yhtiötä 50 vuotta, sai 16.8. yh-
tiön 50-vuotisansiomerkin ja jäi sen
jälkeen eläkkeelle pitkän ja ansiok-
kaan päivätyön suorittaneena. Har-
vinaisen pitkän palvelusajan saavut-
tanutta Veli Palosta tietenkin juh-
littiin ansiomerkin luovutustilaisuus-
dessa Koskelassa, jossa isännöitsijä
Magnus Wangel osoitti hänelle läm-
pimiä sanoja. Erikoinen ja mieltä
ilahduttava päivä sattui Paloselle
myös syyskuussa, jolloin työtoverit
tulivat häntä tervehtimään tuoden
Hilma-rouvalle kymmenen kaunista
ruusua ja isännälle hopeapäisen ke-
pin ja kairan. ”Se oli lysti päivä”,
sanoi Veli Palonen.

Koneenhoitaja
Palonen jäi eläk-
keelle syksyllä.
Nyt häneltä liike-
nee aikaa
enemmän kuin
aikaisemmin
harrastuksilleen
ja omakotitalon
tarjoamaan toi-
mintaan.

Koneenhoitajana
Palonen työsken-
teli v:sta 1937.
Hän toimi yli 20
vuotta PK 4:n
koneenhoitajana.

nossa. Keväällä 1923 naapurin poika, joka oli yhtiöllä työssä, Kuusaan paperitehtaan PK 2:lla prässipoikana, sanoi Veli Paloselle, että ”lähde sinä minun tilalleni prässipojaksi, niin minä pääsen apumieheksi. Herrat sanoivat, että jos tuot pojan tullessasi, niin pääset kuivaan päähän apumieheksi”.

— No minähän lähdin. Jännittävää oli olevinaan kovasti ja melu oli olevinaan hirvittävä, muisteli Palonen. Sitten minun luokseni tuli työnjohtaja ja kysyi, että mikäs sinun nimesi on. Ja kun minä olin nimeni sanonut, niin hän sanoi, että siinä on sitten sinun työsi, että niin yksinkertaista se työhön meno oli siihen aikaan.

— Olin aika kauan eri koneilla prässipoikana. Edellinen poika opetti aina uudelle työn. Koneenhoitajat suhtautuivat prässipoikaan oikein mukavasti. Prässipojasta ylenin apumieheksi, jossa hommassa oli puoli vuotta, sitten rullamieheksi ja koneenhoitajaksi heinäkuun alussa 1937. Sucksdorffhan minusta koneenhoitajan teki. Ins. Björn Sucksdorff

oli siihen aikaan Kuusaan ja Kymin paperitehtaiden käyttöinsinööriä.

— Sucksdorff oli jollakin tapaa kansanmies. Hän oli kovin ystävällinen ja reilu ja hänestä tykättiin. Muutoin hän kyllä oli tiukka ja vaativainen työssä eikä sietänyt kierousta. Jos sellaista sattui, hän oli yhtä tulta ja tappuraa. Hän pelasi meidän miesten kanssa jalkapalloa usein iltaisin urheilukentällä. Me asuimme siihen aikaan Aronpellolla, hyvällä paikalla keskellä kylää. Sieltä oli lyhyt matka urheilukentälle ja Kymijoen rantaan, jossa kävimme uimassa, kertoi Palonen.

— PK 4:llä olin koneenhoitajana pisimmän ajan eli yli 20 vuotta. Koneenhoitajan paikka oli paperimiesten keskuudessa hyvin haluttu ja tavoiteltu. Olin 28-vuotias, kun minut nimitettiin koneenhoitajaksi. Olin silloin jo naimisissa ja toinen poikamme syntyi syksyllä. Koneenhoitajan palkka oli huomattavan hyvä ja muitakin etuja tuli nimityksen mukana mm. kahden viikon kesäloma, kun oli ollut viisi vuotta koneenhoitajana. Muillahan se oli vain viikon

pituinen.

— Koneenhoitajan työ on vastuunalaista ja vaativaa sekä jännittävää. Siinä työssä on oltava koko ajan tarkkana. Jotkut eläkkeelle jääneet paperimiehet sanovat, että voi viedä vuosiakin ennen kuin tottuu ja tasaantuu tavalliseen elämäntyhtymisiin.

Koneenhoitaja Veli Palonen on hyvää vauhtia tottumassa uuteen elämäntyyliinsä. Aamulla nukutaan kahdeksaan, sitten hän lähtee aamulenkille, oikein vauhdikkaalle. Lenkkeilyä hän on kylläkin harrastanut koko ikänsä. Iltapäivällä voikin sitten paneutua lukuharrastuksiin. Tällä kertaa oli meneillään ’Maailman historia’. Näin syksyllä, mutta kesäaikaan riittää töitä tontilla. On puutarhaa ja keittiökasvitarhaa ja omakotitalon kunnostamista. Työ ei loppu, mutta aika ei tunnu riittävän. Kunhan tulee talvi ja järviin jäät, Veli Palonen lähtee kokeilemaan, miten uusi kaira puree jäätä. Työkaverit lupasivat vapaapäivinänsä soittaa ja ottaa mukaansa pilkille.

Heli Kyllönen

METSÄNHOITAJA GUNNAR ANDERSSONILLE TAPION KULTAINEN MERKKI

Metsänhoitaja Gunnar Anderssonin siirtyessä eläkkeelle 31. 10. järjestettiin Koskelassa kahvitilaisuus, jonka yhteydessä hänelle ojennettiin Tapiion kultainen metsätaimomerkki. Metsäpäällikkö Henry Kvist kiinnitti merkin metsän-

hoitaja Anderssonin rintaan ja kiitti häntä pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta palveluksesta yhtiön metsäosastolla.

Metsänhoitaja Gunnar Andersson tuli yhtiön palvelukseen 1934, nimitettiin 1936 apulaismetsänhoitajaksi ja 1941 aluemetsänhoitajaksi Kymen pohjoiseen ja myöhemmin eteläiseen hoitoalueeseen. Toimittuaan v:sta 1946 läntisen piirikunnan revisorina hän oli v:sta 1950 lähtien lisäksi metsäosaston rationalisointitehtävissä ja piirikunnan ylimetsänhoitajan avustajana. V:sta 1956 hän toimi metsäosaston tarkastusosaston päällikkönä ja v:sta 1965 Päijänteen hoitoalueen aluemetsänhoitajana. Tehdaspuu Oy:n toiminnan alettua hän toimi Kymin Osakeyhtiön metsäpäällikön avustajana.

Kuvassa seisomassa vas:lla metsänhoitaja Gunnar Andersson, jonka rintapielen metsäpäällikkö Kvist kiinnittää parhaillaan ansiomerkkiä.

Tilaisuudessa oli läsnä metsäosaston ja kiinteistöosaston henkilökuntaa.

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKI

TORSTEN SÖDERSTRÖM

ekonomi kemian teollisuuden markkinointiosastolta tuli 31. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 1. 11. 1908 Porvoossa, tuli ylioppilaaksi 1927 ja suoritti dipl.ekonomin tutkinnon 1929. Hän on suorittanut myös alemman oikeustutkinnon Helsingin yliopistossa 1931. Ennen yhtiön palveluksen tuloaan hän työskenteli Suomen Gummitehdas Oy:n Tallinnan edustusliikkeen Oy Wilh. Blumbergin palveluksessa. Yhtiön palvelukseen lähetysoستاللتا hän tuli 1933. Juantehtaan kirjantäjäksi hän siirtyi 1934. Hän on toiminut myös Hallan tehtaan konttoripäällikkönä. Nykyiseen tehtäväänsä hoitamaan yhtiön kemian teollisuuden tuotteiden myyntiä hän siirtyi 1946. Koskessa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin johtaja Krister Brommelsin kiittäessä häntä ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta palveluksesta.

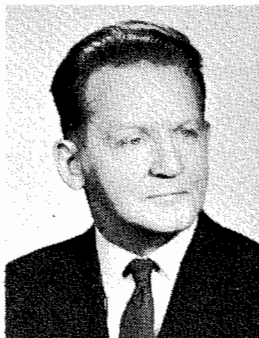
Torsten
Söderström

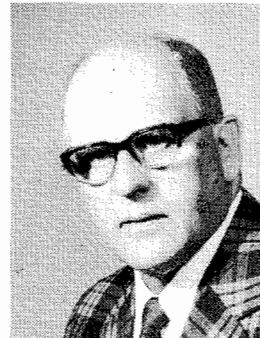
Elis
Heijari

Toivo
Ukkonen

Antti
Lukka

Eino
Vanhakka

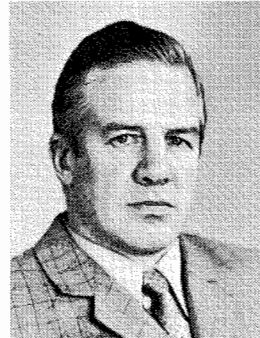
Kalle
Laamanen

Eino
Heikkilä

Erkki
Wecksten

Laila
Kolsi

Väinö
Lehto

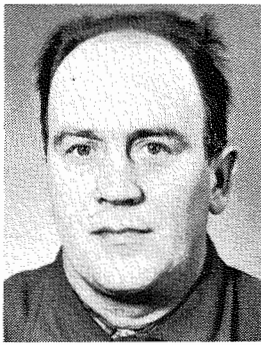

Merkkipäiviä

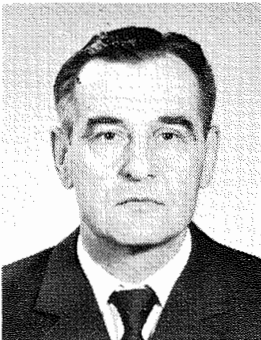
KUUSANKOSKI

TOIVO UKKONEN

konekorjaaja hiomakivitehdas Sammosta täyttää 60 vuotta 26. 12. Hän on syn-

Arvo
Sundberg

Veikko
Sjöholm

Toivo
Mäkinen

Hugo
Salonen

tynyt Hirvensalmella ja tuli yhtiön palvelukseen Verlan tehtaalla jo 16-vuotiaana. Sen jälkeen hän työskenteli mm. metsäosastolla, Ojaselän kartanossa ja Voikkaan rakennusosastolla. Nykyiseen toimeensa hän siirtyi 1961. Verlan ja Voikkaan tehtaan palokuntiin hän on kuulunut yli 25 vuotta. Hän on ollut myös innokas kilpahiihtäjä ja suunnistaja ja toimii nykyisin osastonsa urheiluyhdistyksenä. Hän on Verlan Kirin perustajajäsen. Voikkaan Urheilu-Veikoissa hän on toiminut johtokunnan jäsenenä ja hiihtojaoston puheenjohtajana. Hänen nykyisiin harrastuksiinsa kuuluvat omakotitalon hoito, kunto-urheilu ja kalastus.

TOIVO ARMINEN

päälämmittäjä Kymin höyryvoimalaitokselta täyttää 60 vuotta 18. 2. Hän on syntynyt Jääskessä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1941. Nykyistä tehtäväänsä hän on hoitanut v:sta 1956 lähtien.

ANTTI LUKKA

työnjohtaja Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 60 vuotta 22. 2. Hän on syntynyt Antreassa ja tuli yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotoimistolle 1933. Sen jälkeen hän on työskennellyt mm. Voikkaan puuhiomolla ja korjauspajalla. Nykyiseen tehtäväänsä hänet nimitettiin 1971. Hän on kuulunut Voikkaan tehdaspalokuntaan 28 vuotta ja toiminut palomestarina v:sta 1958 lähtien.

EINO VANHALAKKA

MP-trukkimies Kuusanniemen sulfaattiselutehtaan kuitupakkausosastolta täyttää 50 vuotta 31. 12. Hän on syntynyt Luumäellä. Yhtiön palvelukseen Voikkaan rakennusosastolle hän tuli 1960. Hän on työskennellyt myös Voikkaan puuhiomolla, kuljetusosastolla ja karbiditehtaalalla. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1969.

KALLE LAAMANEN

kirvesmies Kuusanniemen sulfaattiselutehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 50 vuotta 9. 1. Hän on syntynyt Punkaharjulla. Yhtiön palvelukseen ensi kerran hän tuli 1954. Hän on työskennellyt mm. Voikkaan rakennusosastolla ja sellutehtaalalla. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1964. Hänen harrastuksiinsa kuuluu kalastus.

EINO HEIKKILÄ

kalkkitornimies Kymin sulfiittiselutehtaalta täyttää 50 vuotta 11. 1. Hän on syntynyt Joutsenossa. Yhtiön palvelukseen rakennusosastolle hän tuli 1956. Kymin selluloosatehtaalalle hän siirtyi 1963. Nykyisessä tehtävässään hän on toiminut tämän vuoden alusta. Hänen harrastuksenaan on kalastus.

PAULI MÄKI

putkiseppä metallikorjaamolta täyttää 50 vuotta 20. 1.

EINO HIETANEN

muovityöntekijä metallikorjaamolta täyttää 50 vuotta 23. 1.

EINO RAJA-AHO

autonkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 3. 2.

ERKKI LINDBERG

purkaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 5. 2.

EINAR HARTIKAINEN

pakkaaja Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 12. 2. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli yhtiön palvelukseen ensi kerran 1940. Yhtäjaksoisesti yhtiön palveluksessa hän on ollut v:sta 1945. Hän on työskennellyt myös Voikkaan selluloosatehtaalalla. Nykyisessä tehtävässään PK 18 pakkaajana hän on ollut v:sta 1968 lähtien.

PENTTI TOIJONEN

koneenhoitaja Kymin paperitehtaan PK 7:ltä täyttää 50 vuotta 23. 2.

HALLA

VIENO FLINK

siivooja ulkotoimistolta täyttää 60 vuotta 1. 2. Hän on syntynyt Haminassa. Yhtiön palvelukseen ulkotoimistolle hän tuli 1945. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1962.

ERKKI WECKSTEN

palopäällikkö täyttää 50 vuotta 5. 1. Hän on syntynyt Helsingissä ja tuli yhtiön palvelukseen ensi kerran 1938 merkkipojaksi lautatarhalle. Vakinaiseen toimeen hän tuli 1941. Sen jälkeen hän on toiminut korjauspajalla ja piirustuskonttorissa. Nykyisessä tehtävässään hän on ollut v:sta 1960

lähtien. Saatuaan 1960 poliisikonstaapelin valtuudet on hän vastannut myös järjestyksen pidosta Hallassa.

LAILA KOLSI

puutavaran katkaisija jalostustehtaalta täyttää 50 vuotta 3. 2. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen ensi kerran hän tuli 1942. Nykyiseen tehtävänsä hän tuli 1970.

KARKKILA

VILHO ENQVIST

mallipuupeppä täyttää 60 vuotta 29. 1. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1939.

VÄINÖ LEHTO

emalipolttaja emalilaitokselta täyttää 60 vuotta 25. 2. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen rakennusosastolle hän tuli 1931. Nykyisessä tehtävässään hän on toiminut v:sta 1934 lähtien. Hänen harrastuksiinsa kuuluu mm. kuntoliikunta.

ARVO SUNDBERG

trukinkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 24. 12. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen rakennusosastolle hän tuli 1947. Hän on työskennellyt myös valimossa ja sulatossa.

VILJO JORMANAINEN

laitosmies valimosta täyttää 50 vuotta 29. 12. Hän on syntynyt Värtsilässä. Yhtiön palvelukseen konekaavaajaksi hän tuli 1950.

VEIKKO SJÖHOLM

varastomies lähettämöstä täyttää 50 vuotta 23. 1. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Hän tuli yhtiön palvelukseen 1940. Hänen harrastuksiinsa kuuluvat mieskuorotoiminta ja kuntourheilu.

TOIVO MÄKINEN

työnjohtaja ohutlevyosastolta täyttää 50 vuotta 25. 1. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen ensi kerran hän tuli 1941 konepajalle. Sen jälkeen hän työskenteli työkaluosastolla. Nykyiseen tehtävänsä hän siirtyi 1951.

HUGO SALONEN

trukinkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 14. 1. Hän on syntynyt

Hartolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1950 toimien mm. valimon amme-kaavaamossa ja käsikaavaamossa. Nykyisessä tehtävässään hän on toiminut v:sta 1963.

ALPO KANNONMAA

käsinkaavaaja valimosta täyttää 50 vuotta 15. 1. Hän on syntynyt Jalasjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1961.

OLAVI KESKINEN

vartiopäällikkö täyttää 50 vuotta 4. 2. Hän on syntynyt Pertunmaalla. Yhtiön palvelukseen messingin sulattajaksi hän tuli 1946. Messinginsulatusosaston laaduntarkastajaksi hän siirtyi 1957 toimen samalla työnjohtajan sijaisena. Vuorotyönjohtajaksi terässulattoon hän tuli 1962. Vartiopäälliköksi hänet nimitettiin kuluvan vuoden syyskuussa. Karkkilan palokuntaan hän on kuulunut v:sta 1960 lähtien. Hän toimii myös Karkkilan kauppalan palokunnan palomestarina. Hänen harrastuksiinsa kuuluvat mm. pienoispistooliammunta ja kuntourheilu.

Tuona päivänä hälytyssireeni...

Jatkoa s:lta 14

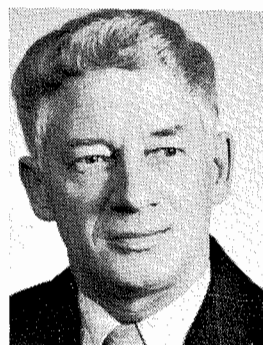
harjoituksen jälkeen paikkakuntalaiset varmasti tietävät mitä pitää tehdä jos tällainen onnettomuus tapahtuu.

Lokakussa järjestetty kloorionnettomuuden torjuntaharjoitus oli laajin, mitä yksityinen teollisuuslaitos on Suomessa järjestänyt. Johtaja P. G. Michelsson totesi jälkikritiikkitilaisuudessa, että noin viiden vuoden kuluttua on syytä pitää uudeleen vastaavanlainen harjoitus. Tätä toivottiin yleisesti harjoituksen osanottajien keskuudessa. Myös esitettiin toivomus, että noin vuoden kuluttua pidettäisiin neuvottelutilaisuus, jossa voitaisiin tarkastella mitä kehitystä harjoituksessa havaituissa puutteissa on tapahtunut.

Alpo Kannonmaa

Olavi Keskinen

Enso Gutzeit Osakeyhtiön suojelejohtaja K. Örmärk on harjoituksen jälkeen esittänyt toivomuksen, että Kymiyhtiö ja Enso Gutzeit Oy voisivat yhteistoimin paneutua kloorivaarojen ennaltaehkäisyyn. Suojelejohtaja Örmärkin mukaan tiedossa ei ole menetelmää, jolla repeytynyt kloorisäiliö voitaisiin korjata. Epäselvää on myös mitä maahan valu-neelle nestekloorille olisi tehtävä. Nämä olisivat tärkeimmät selvitet-tävät kysymykset.

EERO MARTTINEN